

CERUCCIADA

ROMÂNII SEMEULUI

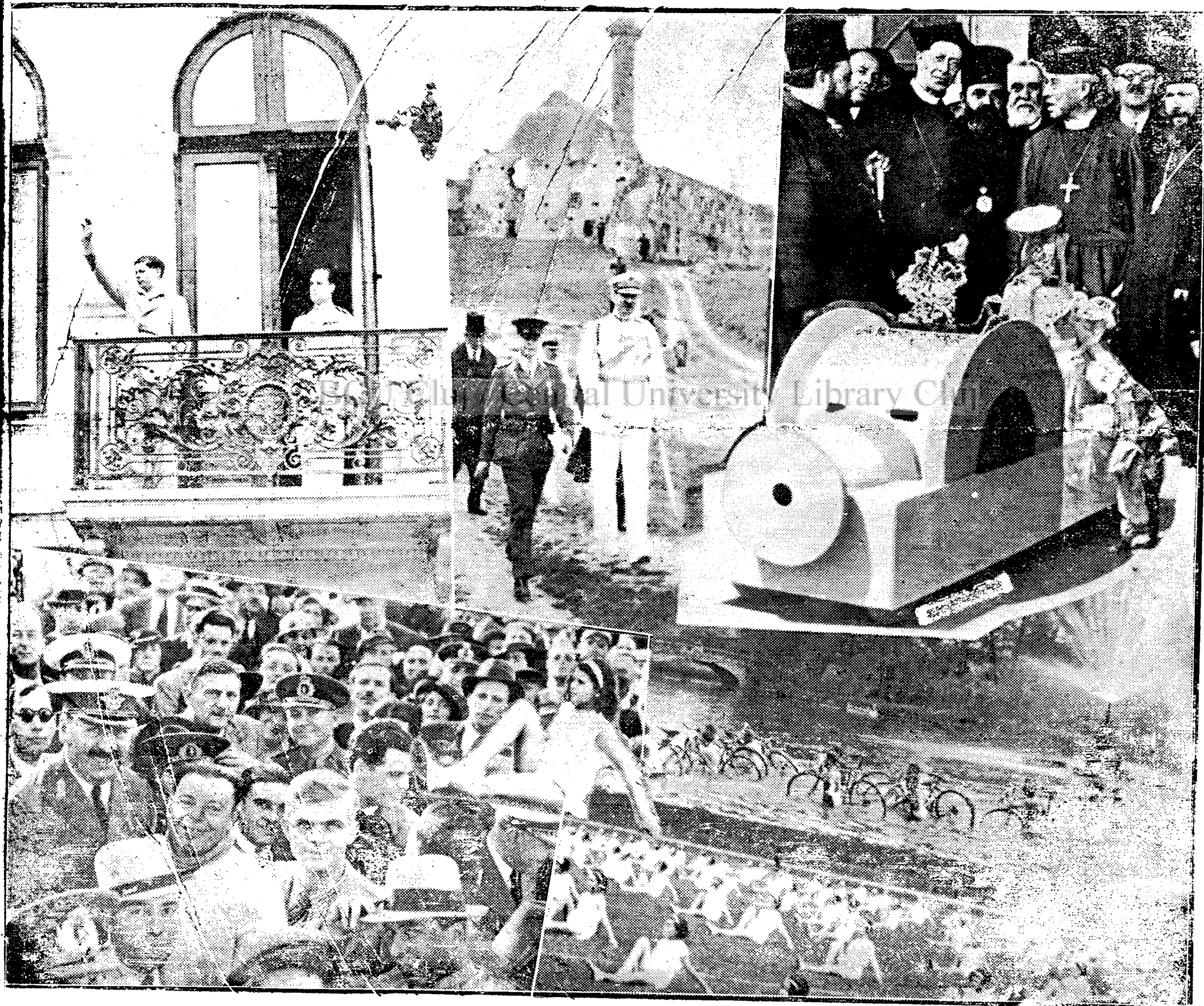
SAPTAMÂNAL DE ORIENTARE POLITICĂ ȘI SPIRITUALĂ

care JOIA

Director. MIHAIL STELESCU

ANUL I Nr. 26

ACTUALITAȚILE SAPTAMÂNII

La stânga spre dreapta (sus): Voevodul Mihai salutând tineretul - M. S. Regele și Marele Voevod în cetatea Hotinului - Carul alegoric al
mesleii croitorilor, stânga (jos): Primirea aviatorilor din raidul african - Ciclocrossul Capitalei (traversarea Cișmigiuului) - Examen de sfârșit de
la O. N. E. F.

Semnează:

Mihail Stelescu, Const. Caragea, Sergiu Lecca, Oscar Stoenescu Victor Valeriu
Martinescu, Ion-Aurel Manolescu, Const. Barcaroiu, Paul Bărbulescu, Toma
Alexandrescu, Mircea Mateescu, D an Bălțeanu și Alexandru Talex

SPORT - CRONICI - MARGINALE

8 pagini

JOI 6 Iunie 1935

2 Lei

SPORT

PE DRUMUL SOFIEI

Matchurile pe cari reprezentativa Vienei le-a susținut în Capitală contra reprezentatiilor A și B ale României, au avut darul să ne edifice într'un anumit grad, asupra posibilităților jucătorilor noștri.

Dar înainte de a ne exprima unele convingeri ce ni le-am format, fie cu prilejul acestor matchuri, fie anterior, trebuie să încercăm a ne explica în primul rând o atitudine a federației de foot-ball, pe care — drept să spun — nu am putut-o înțelege.

E vorba de alcătuirea celor două reprezentative și mai ales a reprezentativei B, care s'a hotărât odată — credeam că pentru totdeauna — ca să fie formată exclusiv din români, a căror formă îi îndreptățește să aspire, dacă nu actualmente, dar cel puțin mai târziu, la un loc în reprezentativa fării.

Or, cel mai puternic stimulente ce poate fi dat acestor jucători, e tocmai posibilitatea ce li se oferă de a apare într'o garnitură de încercare, care să-i facă să persevereze în viitor.

Ce a făcut comisia de selecție?

În loc să formeze o garnitură secundă națională, a format-o „internațională”, cu Buerger, Kraus, Schwartz, Cociș etc., în timp ce elemente mai mult decât merituose ca Bădulescu, Bărbulescu, Gruin, Căpușan și alții, nici nu au intrat în vederile onoratei comisii. Care să fie cauza? Curioși am fi să aflăm: și ca să ne convingem într'un grad nu absolut, dar relativ, asupra bunei credințe a... onoratei comisii de selecție, e, cred, suficient să ne oprim asupra unui singur caz: Cociș.

Acesta a fost chemat într'o reprezentativă, atunci când nu mai e decât un merituos — cu indulgență — echipier de club, în timp ce un Gruin sau Căpușan, jucătorii ce sintetizează idealul unor veritabile extreme, într'un viitor cât mai apropiat de prezent, au fost ignorați, de ce?

Noi cel puțin, nu putem răspunde.

În ce privește jocul celor două echipe reprezentative ale României ce au evoluat Sâmbătă și Duminică pe stadionul O.N.E.F., am ajuns la câteva concluzii — sau mai bine zis, am avut ocazia să ni se confirme câteva concluzii anterioare, și anume: Pavlovici, nu e decât un fel de Lăpusăneanu, apără mingi imposibile de apărut și scapă mingi imposibile — pentru orice alt portar — de scăpat: Bodola, un jucător excelent, dar care se pierde în driblinguri, până pierde mingea. Dobay, mult mai slab decât în trecut, totuși, indispensabil echipei naționale, îi trebuie însă un inter care să tragă la poartă: acelaș lucru despre Bindea.

Indiscutabil, unul din cele mai importante evenimente sportive ale anului va fi legat de felul în care se va comporta — și mai ales rezultatele pe care le va obține, reprezentativa noastră națională, în balcaniada dela Sofia.

Intrucât lamentabila formație ce a evoluat iarna trecută la Atena, și mai ales a cel zdrobitor 0-4, cu care am cedat Jugoslaviei, ne-a distrus soclul pe care foot-ball-ul românesc și-l ridicase cu perseverența atâtor ani de muncă, trebuie de astă dată, să luptăm cu o însuflețire și convingere, care să nu ne ducă decât spre victorie, pentru a ne reface bruma de prestigiu ce ameam și am pierdut în fața Europei, din cauza unor conducători ce nu au știut să răspundă menirii, pentru care au fost aleși într'un for superior și la posturi de răspundere.

Pentru a obține acele performanțe, care să spele rușinea trecutului, gratificându-l drept un

simplu accident, trebuie să alcătuimă această reprezentativă românească, care să lupte pentru culorile fării nu pentru arginții ce i-ar lua în eventualitatea unei victorii.

Nu vreau să cer prin aceasta excluderea celor 3-4 minoritari ce mai sunt încă indispensabili echipei naționale, asta nu înseamnă însă, că trebuie să ne dispensăm de serviciile jucătorilor români de dragul tehnicii unghurești.

Pentru că, trebuie să se știe că nouă nu ne ține nici de cald, nici de frig demisiile ce vor urma auto mat, în urma unor eventuale eșecuri.

Nu: trebuie să se lase la o parte dragostea interesată ce apropie anumite persoane, de jucători și

cluburile unghurești; comisia să nu se lase influențată de paloarele anumitor indivizi și să comită erori ce o ar putea costa nu, numai demisia.

După întâlnirile de Sâmbătă și Duminică, s'au eliminat Pavlovici, Burger, Bodola și în parte, Vintilă, Cossini și Cuedan, din lotul celor ce erau cotați drept și titulari inamovibili.

În urma acestora, se impun: Crețeanu, Sucitulescu (exceptional), Albu, Iuhasz, Sepi — foarte bun — Bindea, Covaci și Dobay.

Atât, rămâne restul să mai fie văzuți și în matchurile cu R. C. Strassbourg.

TOMA ALEXANDRESCU

C. F. R. - Ripensia

Astăzi Joi 6 Iunie ora 18 p. m. va avea loc pe stadionul O.N.E.F., matchul pentru finala Cupei României, între formația ceferistilor bucureșteni și Ripensia din Timișoara.

Acet match, are o dublă semnificație, în primul rând, ne va edifica asupra posibilităților unora dintre jucătorii ce nu au luat parte la matchurile cu reprezentativa Vienei, dar cari sunt susceptibili selecționării.

În al doilea rând, acest match, are darul să transeze o rivalitate ce există între sus menționatele cluburi și pe care ultima lor întâlnire a lăsat-o nerezolvată — 2-2.

ISTORICUL CUPEI

Cupa României, e donatia d-lui Alex. Vaida Voievod, și s'a disputat pentru prima dată anul trecut, când a fost câștigată de Ripensia, care a învins în semifinală Venusul la Timișoara cu 6-4 și în finală Universitatea din Cluj cu 5-0 la București.

Anul acesta, Ripensia a eliminat în sferturile de finală C. A. O. și în semifinală — coincidentă, tot Venusul, tot la Timișoara, dar numai cu 4-2.

În ce-i privește pe bucureșteni, acestia au eliminat în sferturile de finală — după o luptă extrem de strânsă, victoria fiind pecetluită abia în penultimul minut — pe Chinezul din Timișoara cu 3-2, după ce fuseseră conduși aproape 80 minute cu 2-0, iar în semifinală au eliminat o altă echipă timișoreană, Ilsa.

Prin prisma acestor rezultate, această întâlnire mai poate fi cotață și un duel Timișoara-București, care se anunță extrem de pasionant.

FORMAȚIILE

Timișoreni, vor trimite formația completă, adică: Pavlovici, Burger, Hoksari; Deheleanu, Körtormany, Lacatos; Bindea, Beke Ciolac, Schwartz, Dobay; sirgurele schimbări, fiind posibile între Pavlovici — care se zice că și-ar fi fracturat mâna — și Zmbory, și în cazul când Lacatos nu e în formă, locul său va fi ocupat de Hoksari, Agner trecând beak stângă.

Bucureștenii, vor prezenta următoarea formație: Theimler; Roșculeț, Ujlaky, Vintilă, Vetzler II, Cuedan, Georgescu, Medve, Strok III, Barbu, Atila.

Până astăzi, formația a fost cantonată la munte, pentru reconfortare, unde a făcut atletică u-

soară, care să-i mențină dispoziția și condiția fizică.

Asupra rezultatului final, e greu de pronunțat, totuși, dacă vom analiza compartimentele, vom vedea că: între Pavlovici și Theimler, superioritatea e de partea ripensistului — de puțin — acelaș lucru și la beak-ie, unde timișoreni sunt superiori, atât individual cât și împreună; superioritatea de până aci, e anihilată de halția gazdelor: deci egalitate, toată cheia succesului, stă deci în felul în care se vor comporta cele două linii ofensive și aici superioritatea e de partea Ripensiei, care e favorita matchului.

Totuși, ceferistii se bazează mult pe acțiuni spontane, cari pot produce surprize.

R. C. Strassbourg în România

În zilele de 9, 11 și 12 Iunie crt., puternica formație franceză R. C. Strassbourg va evolua în fața publicului bucureștean, întâlnind respectiv: Reprezentativa României, Unirea Tricolor și o combinată Venus-Ripensia.

După matchul de acum câțiva ani, în care România a învins Franța cu 6-3, nu am mai avut ocazia să vedem evoluând în Capitală nici un team francez. Așa că prezența lui R. C. Strassbourg — un calificat exponent al foot-ballului francez, intrucât s'a clasat al doilea în campionatul Franței la numai un punct diferență de F. C. Sochaux, care se află actualmente în vârful piramidei foot-ballului francez — e bine venită, având prilejul să constatăm cu această ocazie actuala clasă a foot-ballului francez, care pare — după ultimele rezultate — să fi evoluat spre perfecțiune.

Apoi, tot cu această ocazie, vom putea constata randamentul ce poate da reprezentativa noastră în raport cu cea jugoslavă, care a învins formația galică cu 2-0.

Echipa României care va întâlni R. C. Strassbourg, va fi aceeaș care făcând 3-3 cu reprezentativa Vienei, cu mici rețușări cari se vor cunoaște abia după finala Cupei României de azi două amiază.

Unirea-Tricolor va apare în formația-i proprie iar în ce privește combinata Venus-Ripensia, se va construi pe scheletul întinsei cu Albu, Sissenheiser, Petrea Sorci și neobătuți Grădu.

Săptămâna cărții la Ploești

Săptămâna cărții la Ploești? N'am văzut-o.

E drept că „Asociația presei din Prahova” s'a sesizat și a făcut tot ce-a putut, iar vreo trei librari din treisprezece s'au luptat cu vântul și cu ploaia să instaleze tarabe cu cărți în nasul cetățeanului. Dar încolo, nimic.

Librarilor lipsindu-le stropul de sacrificiu, săptămâna cărții s'a stins încet, pălpâind. Librarul de aci vrea să fie un negustor cu de toate. Mai greu poate fi un om de înțelegere a unei situații. Situație, mai ales, pe care nici n'o doria. I se impunea.

Puțini, prea puțini au făcut ce-au putut. Restul au întors un spate lat, masiv acestei cenușe, săptămâna cărții românești. Ba n'au sters nici praful din vitrine.

Poate că acestia știu că Românul frunzărește cu plăcere alte cărți și că unii cari ar putea să citească o carte își petrec orele libere între spiritele de cafea și spritul din bodegă. Oameni practici care își cunoșteau publicul, nu s'au sbat, nu s'au hazardat.

Să facă educația masei? De ce? S'o facă alții, căci orice educație cere sacrificiu. Așa își vor fi zis cei mai mulți dintre librarii ploeșteni.

Dar cei câțiva cari s'au sbat până la absurd să ne dea o sărbătoare a cărții românești, o licoană firavă, palidă — merită desigur mulțumirea oamenilor de bine.

Săptămâna cărții a trecut pe la Ploești tot așa de săracă, de nebagată în seamă ca și Cenușereasa pe care o servește.

Și publicul a fost absent până în ultima zi, când s'a tinut o sezoătoare cu câțiva scriitori de la centru și când s'au vândut câteva cărți de dragul unui autograf, nu al operelor literate.

ȘTEFAN ALEXIU

Marginalie

■ ASOCIAȚIA „Prietenii lui Panait Istrati”, în urma propunerii făcute de d. ing. Alecu Popescu, a luat hotărârea înființării unui premiu literar „Panait Istrati”. Valoarea acestui premiu se va stabili ulterior.

Salutăm cu toată bucuria inițiativa d-lui ing. Popescu, de oarece numai prin asemenea fapte, cinstirea memoriei lui Istrati va fi demnă și fructuoasă.

■ AZI, — revista de literatură, critică și artă, a dd. Petru Manoliu și Zaharia Stancu — a apărut pe luna Maiu. Însăm în cuvinte frumoase articolul d-lui Petru Manoliu: Adorarea lui Panait Istrati, care evocă cu poezie rată și căldură sufletească viața și sufletul lui Istrati.

Căetul se încheie cu colaborările dd. Peter Neagoe, M. Celariu, V. Voiculescu, V. Carianopol, N. Roșu, ș. a.

■ La Rosiori de Vede și-a croit viața proaspătă, revista DRUM. Serisă de decență și suficiență, ne-a făcut surpriza unei bune analize despre Panait Istrati, prin condeiul d-lui Virgil Despin.

■ PAMFLET, bilunarul d-lui Cosma Damian, își menține atmosfera occidentală și satirică, reușind să ofere atitudini juste.

■ MAI MULT moartă decât vie, VIATA LITERARA își prelungește agonia sa spirituală. Lipsită de o unitate sufletească, de-o vigoare și cu un material omenesc, foarte pesit și recrutat cu arcanul, Viața literară nu contribuie cu nimic Numărul ultim (dela 5 Iunie) afară de articolul: Scriitorul și publicul său de Mircea Eliade, este fad, uniform și execrabil. Un exemplu: articolul d-lui Mircea Damian despre S. S. R. în care adulează pe generalul Condescu prin cuvinte lingșuitoare și cari nu fac cinste scriii tomlui român.

■ SPIRITUL VREMII, revista politică, socialo-economică a d-lui Lucian Bildirescu consacra o pagină amintirii lui Panait Istrati.

■ A apărut „PARLAMENTUL ROMANESC”, număr consacrat Poloniei — semnat de dd. Gh. Brătianu, Arcizewski, Samsonovici, Oct. Goga, prof. O. Gorka, Szydłavski, ș. a.

Directorul acestei publicații

de fertilă propagandă peste hotare, — d. N. Russu Ardeleanu scrie un bine conturat și intenționat articol: Exemplul Poloniei.

■ CETIȚI Pământul, revista d-lui Eugen Galie dela Călmărași. E închinată vieții și amintirii lui Panait Istrati, cu care ocazie semnează gânduri rare dd. Ion-Aurel Manolescu, Mih. Sadoveanu, Demostene Botez, Petre Bellu, Aida Vrioni, G. M. Zamfirescu ș. a.

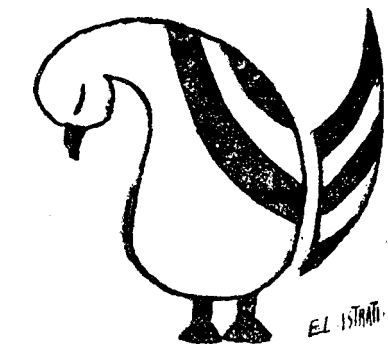
■ Autorul minunatelor povești pentru copii, cunoscut din volumul „NEGUTATORUL DE POVEȘTI”, dl. D. Mereanu a scos un nou volum în editura librăriei Principele Mircea, „POVEȘTI DIN TRAIȘTA FERMECATA”. E o fericită întâlnire între basm și cântec, între vis și realitate, cu o limbă ca un fagure de miere, ceiace face ca volumul să fie cettit cu plăcere chiar și de cei cari nu mai sunt copii.

■ Sub direcția d-lui arhitect Floarea Stănculescu, a apărut zilele acestea revista Societății Arhitecților Români „ARHI. TECTURA”. Organ trimestrial, de-o înaltă înțelegere profesională, și care cuprinde probleme de arhitectură și urbanistică.

Suntem siguri că această revistă, a cărei tehnică și finută artistică te frapează de cum o deschizi, va isbuti să suscite interesul acelor cari urmăresc o modernă și civilizată așezare a orașelor noastre, în cari atâția nechemăți fac atâtea triste experiențe.

Semnează: I. D. Enescu, Al. Zamfiropol, I. Roșu, Remus Iliescu și alții.

■ NU recenzăm decât cărțile și revistele primite la redacție.

Cărți. Probleme. Idei

ROMÂNII E DEȘTEPTI ¹⁾

CAZUL D-NEI PREDESCU

În literatură și presă — mai ales în presa cotidiană — circulă o pletoară de indivizi suspecti, aproximativ și discursivi, năvăliți la cerneală și idei la tărutul pe burta prin umbră și anticameră, lingând picioare și mâini oculate. Ca atare se simt obligați să tragă cu urechea la ușa vecinului său să se vâre ca musca sub coada calului.

Și îndoapă astfel lectorul cu loxinele transpirației lor personale la o rubrică de presupusă literatură și intelectualitate. Se umflă din toate tullele lor gânditoare și se cred „fondiști” când printr-o inadvertență redacțională, infractează pe pagina rezervată domnilor directori.

Două mostre specifice, ombilicale, prin periferia lor intelectuală și prin sufletul lor îngust și mizer intrat în putrefacție, mai zilele trecute se ridicau pe labele dinapoi, îmbrăcați în redingota naftalinată a unor erijați învățați de limba română. Și încercau să pună pe boabe de porumb stilul de înaltă ținută intelectuală a unor confrăți, stil presupus prins în flagrantă inadvertență sintactică.

Din textele date ca revelatorii, lectorul cinstit nu a putut deduce decât o absolută și slănișoasă rea credință și o meschinărie intelectuală a denunțătorilor suferinzi de hipertrofie cerebrală și de o insuficiență prematură a glandelor endocrine.

Tăutura națională a creierului lor mic și opac, din lipsa congenitalei elasticități nu a putut pricepe termenii cu sens figurat, formarea sau românizarea unui termen ce includea în substanța lui mai multe nuanțe sau o gamă de comprehensiune, decât cel obișnuit, ca expresia să aibă tractorie și plasticitate, perspectivă adiacentă.

Și din lipsă de dovezi flagrante au pus accentul tocmai pe locul unde intervenise fantezia zefărului, nelipsitul elaborator al erorilor tipografice.

Pentru a pune definitiv cu botul pe păroasele labe dinapoi pe aceste organizate inadvertențe ale culturii românești, pe acești briganzi intransigenți ai gazetăriei noastre literare, ce cultivă o lipsă totală de bun simț lingvistic, un fel de revoltă a fricosului, frumos încălțat și pomădat, atât cât ne permite spațiul redăm texte tari ca dovadă de flagrant delict.

Primul specimen — atentator are un cap de franzeluță cu lapte descinsă direct din „Arcadia felice”, vorbește și scrie o limbă pasărară de măslină și țări, ca Prim Redator, pe numele lui grecesc CARAULIS CARANDINOS la cotidianul de dimineață „Faldă”.

Iată ce scrie „fondista” franzeluță cu lapte, într-o secreție stilistică de ziua muncii:

„Intre planul social și planul național sunt interferente (zău?) ȘI ALIADATA NEINTELSE”...

Mai departe la congresul național-tărănist:

„la numărul acelor CARI nici „țunși” nu pot fi, nici „mulși”

¹⁾ Fără consimțământul d-lui Camil Petrescu, utilizăm formula d-sale formulă ce ilustrează perfect intenția rîndurilor de mai sus. Prin însăși acest asterisc, paternitatea formulei îi revine în mod automat, odată cu mulțumirile noastre.

la ACEI CARI altă speranță n'au ȘI CARE totuși votează cum trebuie”...

În cazul Grigore Iunian:

„Într'un cuvânt: servesc interesele liberale, fără ca din „secruciul” dumnealor involuntar să tragă respectueile avantagii. FIINDCA AMANDOI DEZINTERESAȚI, FIINDCA AMANDOI IDEALIȘTI”...

Despre Luna Bucureștilor:

„E departe desigur Capitala noastră de splendoarea centrelor apusene; LIPSEȘTE la temelie orașului românesc aportul materializat al tradiției și aroma suavă pe care istoria etc...”.

Adică lipsește aportul materializat ȘI aroma suavă etc...

Despre momentul Angliei:

„Declarația franco-engleză de la Londra solidarizează Albionul cu destitul occidentalului. ÎN CEEACE PRIVEȘTE Europa Centrală și Orientul, să o recunoaștem, MAI MULT DECAT E. ZITARI”...

Cu prilejul arestării d-lui Sandu Tudor:

„Dar CINSTEA LUI Sandu Tudor, ONESTITATEA lui, RAMANE pentru noi INATACABILA”...

Lăsând la o parte pleonasmul: cinstea-onestitatea, și urmând tăutura grecească a prim-redactorului atentator cinic și adolescent, aflăm că onestitatea și cinstea RAMANE inatacabilă.

Mai departe aflăm că:

„Altminteri metodele vechi sunt IN loc de cinste.

Și cu înțelegerea balcanică și solidaritatea frontierelor, aflăm că:

„inutilitatea unor înarmări pentru „apărarea” a ceea ce nimeni NU ESTE RECLAMAT”.

Ce NU ESTE RECLAMAT de nimeni, apărarea? inarmările? sau inutilitatea unor înarmări?

(Cine mai știe oare? Vorba d-lui Camil Petrescu: Români e deștepti).

Și inculpata mentalitate de măslinar, când se refugiază în anonimatul cleios și pestilent al celor „TREI” depe pagina doua a zărilor, pe locul rezervat reclamelor de urodonal și laxative, ne informează în felul următor:

„Pe lângă atmosfera literară — care este unanim favorabilă — SE POATE observa în rândul cetitorilor, REACTIUNI de sensibilitate, foarte naturale”...

Sau la „Sub semnul confuziei:

„Aiurea interesele, ambițiile. dacă nu ideile CONSTITUIE(?) un balast cepabil, etc.”.

Sau, traducând din Masis pentru noi monoglotii:

„Voim romane IN CARE să se petreacă CEVA IN CARE viața să fie aventură și dramă IN CARE omul real să nu lipsească omul PE CARE nu l-am văzut așa cum este ȘI CARE nu poate să ne mai ascundă nimic”...

Deocamdată atât.

Al doilea eunuc al scrisului românesc, e un poet-perucher, o canalie bombastică și permanent cleioasă, pre numele ei talmudic ȘTRUL ROZENTZWEIG zis și ANDREI TUDOR, al cărui ritm personal e cu un picior mai scurt, scârțâie din copita de lemn, pe pagina patra la un ziar „independent” de dimineață „Zorile” ascuns ca sobolii în mazăga puturoasă a anonimatului. Și zilnic când Lafcadio când A. T. (una și aceeași persoană) calcă în străchini cu sufletul tocit după străbătura piciorului său, fără să-și simtă în ochii lui cu dioptrii și bağa, flagrantul orb al gănilor.

Iată cum informează:

„Exista anumite, ARME, ce(?) în fața cărora sucombă și oamenii cei mai decisi”.

Sau:

„CONJUNCTURA POLITICA italo-abisină FAC binevenită această carte, etc.”...

E vorba de scriitorii dela „Săptămâna cărții”:

„...te întâmpină MUSTAȚILE, LAVALIERA ȘI STYLO-UL agresiv AL poetului Alexandra Teodor Maria, etc.”...

Ne oprim aici. Efectele de calibrul celor de mai sus plus construcții de frază grecească și talmudică zilnic găsiți în coloanele rubricelor respective unde aceste reptile, produse autentice ale impercherii dintre canalie și lichia, mutilează inconștient structura autohtonă a limbii noastre și secretează cultura de abecdar și toată suculenta lor intelectualitate de „Kindergarten”...

Pentru că bunul simț al lectorului cere serios o stigmatizare și o penalitate și cum Academia Română e ocupată cu politica ei internă, rugăm pe șeful comisariatului circumscipției respective, să treacă pela redacțiile (str. Săririndar 14 și 18) unde servesc aceste prostituate masculine ale scrisului românesc tipărit, să le verse cerneala și să le frângă condeele, unelte ce trebuie puse în slujba unor vibrante orbite de regenerare intelectuală, socială și națională.

Și cum noi, niciodată nu am deschis discuții și polemici cu subalternii noștri, considerăm incidentul închis. Deci, orice discuție ulterioară devine inutilă și va rămâne fără răspuns.

Victor Valeriu Martinescu

Prima carte a lui Petre Bellu, a însemnat un succes deplin și unanim. Și a fost atât de răsunător acest succes, încât autorul ei ar fi putut să nu mai scrie nici o altă carte, fără teama de a fi uitat. Că nu e puțin lucru să atingi numărul de 65000 (șasezeci și cinci de mii) de exemplare vândute — în câteva luni — în țara în care, mult prea popularul Petre Dulfu, abia a putut atinge 70.000 (șapezece de mii), dar în decursul mai multor ani.

În ciuda tuturor „intelectualilor” noștri cu „diplome mari” și revoluționari (fie și ai ideii), și în ciuda tuturor aceluia mai ales tineri, cari s'au repezit să arunce cu piatra în Petre Bellu, repetăm că succesul repurtat cu „Apărarea are cuvântul” a fost pe deplin meritat.

Nu constatăm nici noi că această primă carte a lui a avut unele stângăcii. Dar acestea sunt inerente începutului. Și mai ales la acela care schimbăse dalta în condei — cum ar spune Tudor Argezi.

Ce aducea, însă, Petre Bellu, în cartea lui?

Câteva pagini de povestire tragică, dar minunată, și o sinceritate care a uimit și pe Panait Istrati, cel mai sincer om pe care l-a avut secolul acesta.

Spuneam mai sus că numai cu „Apărarea are cuvântul”, Bellu ar fi rămas tot timpul în mintea lectorilor săi și poate chiar și istoria literară iar fi înregistrat ca pe un caz unic în felul lui. Aceasta însă, s'ar fi întâmplat dacă el nu ar mai fi avut nimic de spus. Or, din contra.

Dovadă este cea de-a doua carte a lui „Cazul d-nei Predescu”, de curând apărută. Și aceasta e tot o apărare. Ba mai mult. O pledoarie a thèse. Ceeace constituie un defect al cărții.

Credem că această carte a scris-o pornind de la premiza, falsă într-o măsură oarecare, că femeia nu este privită de către bărbat ca o ființă, ci ca un obiect. Cu alte cuvinte, că viața femeii — și mai ales a celei măritate — e un calvar.

Înainte de a trece la discutarea tezei cărții să ne oprim puțin asupra felului cum a fost realizată.

Cartea începe stângaci. Chiar foarte stângaci. Lucru ce nu i-ar fi permis lui Petre Bellu, acum, la a doua carte. Face impresia că autorul nu a revenit asupra acestui început, sau că încă nu are puterea să schițeze personajii, în câteva linii, așa cum el ar dori. Pentru că Petre Bellu, și la acest volum a rămas tot povestitor. Și să nu se supere, dar de cât un scriitor făcut, mai bine un povestitor înnașcut. Iar el face parte din cea de-a doua categorie, luptându-se, totuși, să ajungă la prima, ceea ce nu l-am sfătuit să mai facă.

În afară de aceasta, și acum i-au mai scăpat câteva stângăcii de limbă, cum... „se luase pe gânduri cu el”. Noi știm că Românul spune „se luase de gânduri”. Apoi unele cuvinte cari se repetă în rândul imediat următor fără să fie nevoie și chiar unele cacofonii foarte ușor de evitat. Ni s'a părut ne la locul ei expresia care se repetă de două ori în carte: „dă-i drumul”, în amândouă dățile adresată avocatului Eliad, care povestește foarte frumos.

Problema pe care o pune autorul în acest volum, e frumoasă. Concluzia la care ajunge este falsă parțial. Dece? Pentru că Bellu pornește de la un caz particular și încearcă să facă o generalizare din el. Astfel Ma-

ria Predescu spune la pagina 158: „Aș vrea să spun fetelor să race, (dece sărace? n. r.) eă în viața mea, pe care o descriu aici, descriu viața noastră a femeilor din orice categorie socială”. E cam riscată aceasta afirmație. Petre Bellu uită că d-na Predescu era zdrobită sufletește și că durerea îi era prea mare pentru a o putea suporta așa singură cum rămăsese și că datorită acestor două stări, a căutat să se considere unul din multele cazuri de tragedie a vieții femeilor. Pentru că, oricât ar căuta să ne convingă, nu vom putea admite că femeia e așa de idealistă. Iar viața ei o tragedie. Există cazuri mai dese de neînțelegere a unui ideal, însă de către femei. Nu vrem să părem că facem o pledoarie „pro domo”, dar credem că bărbatul pot fi mult mai idealist decât femeile. Că sunt și cazuri contrare, nu contestăm. Dar, sunt numai cazuri. Și tocmai aceasta a scăpat din vedere Petre Bellu, pentru că de pe coperta cărții titlul „Cazul d-nei Predescu”, dărâmă pledoaria din volum, spunând tocmai, că viața d-nei Predescu e numai un caz.

Tot d-na Predescu, mai spune la pagina 163 că: trei sferuri din suferința umanității le deține femeia”, fără să motiveze însă de ce. Noi înțelegem psihologia omului în durere. Și știm că i se pare atunci că toată durerea umană o suportă numai el. Dar de aci și până la a pretinde că unele afirmații de moment și în anumite stări sufletești sunt legi generale, e de parte.

Petre Bellu a uitat, atunci când a pus-o pe d-na Predescu nu să vorbească, ci să-și pledeze cauza, un lucru esențial. De oarece eroina sa când pledează are o anumită stare sufletească, deci o anumită psihologie.

Lăsând de-o parte faptul că e o carte a thèse, „Cazul d-nei Predescu” rămâne totuși o carte bună. La fel ca și în „Apărarea are cuvântul”, și aici Bellu se dovedește un bun povestitor, un bun conducător al conflictului și în special un original. Nimeni nu poate spune că subiectele lui nu sunt originale. Ba încă foarte originale.

Eroii lui Petre Bellu sunt toți simpatici. Vreau să spun că până la urmă nu urăști pe nici unul. E poate pentru faptul că autorul nu urăște oamenii Toți acești eroi, suferă. Însă, fiecare în felul lui. Astfel, în cartea de care ne ocupăm, suferă și d-na Predescu, dar suferă și dl. Predescu, dar suferă și Mituș, cel mai bine realizat dintre oamenii cărții. Acest Mituș e un om bun. Un om care se sacrifică pe el pentru binele altora. E un caracter.

Avocatul Eliad suferă și el pentru că nu a putut fi de un folos efectiv în tragedia menajului Predescu. Dealtfel, situația lui era foarte dificilă, fiindcă amândoi soții îi erau la fel de dragi. Că a trecut de partea femeii la urmă, a fost pentru faptul că o considera nedreptățită și în plus mai reală.

Cartea în totalitate e tristă. Povestirea frumoasă și atrăgătoare. Ea e de altfel, povestea a două tragedii familiare, tocmai pentru a sustine teza.

PAUL BARBULESCU

MOȘ DUMITRU, UNCHIUL LUI PANAIT ISTRATI

Apariția lui Panait Istrati în coloanele Cruciadei a avut darul să nemulțumească pe toată lumea. S'a repetat cu asta ocazie aceeași mascară de opinii și judecăți nesincere, ca și acum cinci ani cu prilejul spovedaniilor sale din Vers l'autre flamme. Presa și intelectualitatea românească în loc să binecuvinteze și să prețuiască această tălmăcire sufletească, pe care Panait Istrati a încercat-o din mijlocul nostru, a tăbărit asupra lui cu invective și acuze, neintemeiate și lipsite de demnitate. A fost răstignit Panait Istrati pentru comunism, fascism, patriotism, internaționalism, antisemitism, trădare de neam și câte altele, fără ca măcar vreunul dintre toți acești „procurori ai umanității” să-și fi scrutat adânc sufletul sau argumentele îngăimate.

Panait Istrati n'a răspuns nici unui atac pătimas. Explicările atitudinilor lui stau cristalizate în faptele cinstite, umane și consecvente, prin care a știut să nemurească adevărul sublim al risipirii sale pămâtenes. Suferința și singurătatea sa sufletească în mijlocul unei umanități, cari-l împoșca și-i răvășea sângele, încununează a-mintirea sa cu nimb de mucenicism voluntar și aduce în sufletele noastre, ale câtorva, ceva din atmosfera unei noi Golgothe. Dar, nu lacrimile și nici revolta noastră vor da dreptate sufletului cinstit al lui Panait Istrati. Nici Christ n'a fost mai prețuit în jertfă, de viermi cari l-au asasiinat, și totuși miez spiritual al crucificării sale eucerește astăzi, sufletul omului de pretutindeni. Asemenea lui, va înfrânge și Panait Istrati, canală care viermuște din belșug sufletul omului contemporan.

Panait Istrati a fost una dintre acele culmi rare ale sufletului omeneș, care tind să întepie cât mai adânc, mai puternic și mai perpetuu misterul vieții. Astfel de suflete nu se împacă cu umbra nici unei discipline, se agită continuu și se revarsă puternic, în lături, ca un puhoi fierbinte și purificator. A sili aceste suflete să le circumscrie unei biete doctrine omenești înseamnă să le nesocotești adevărul ce l-au la baza și să le mahnăști. Suflete, ca Panait Istrati, sunt deschise vieții de pretutindeni, suferă și se dăruiesc pentru oricine. Nici o doctrină sau solidaritate nu pot sili asemenea suflete la atitudini injuste.

Se cuvine dar ca asemenea suflete să nu fie judecate sau condaminate în raport cu felul fiecăruia de a fi. Ci dimpotrivă, noi trebuie să ne ridicăm până la ele, să se subordonăm și să încercăm, chiar, prin fapte viitoare înțelegerea existenței lor uriașe. Căci nu prin vorbe sau lacrimi putem cinsti pe cei morți, ci prin sanctifierea vieții noastre după felul și asemănarea celei apuse.

Emile Vandervelde într'un cuvânt introductiv la una din cărțile lui Jaurès scria: De

PANAIT ISTRATI și Cruciada Românișmului

când lumea, totdeauna au fost deaunții ca dușmani ai poporului bunii și clarvăzătorii cari, predicând iubirea împotriva urii, refuzau să vadă în patrii alt ceva decât provincii ale umanității. Se potrivise aceste cuvinte, destul de bine și lui Panait Istrati.

A fost Panait Istrati un comunist? Categorie, nu! Mai degrabă un suflet, puternic pătruns de suferința omenească. Care a iubit pe om, suferind dezagregarea sa fizică, pentru izbăvirea lui. Panait Istrati a fost tipul lucrătorului idealist cu foarte multă cultură de autodidact, cu puternic talent serios toricesc și cu mult spirit de independență, — calități cari l-au făcut să suferă și să se sbată, necrutându-i-se pentru asta nici chiar idealurile. În acest sens vor rămănea ca pagini de antologie, profesiunile sale asupra mișcării de stânga, asupra conducătorilor ei, cari conduc cu pretenții de arhangheli izbăvitori, masa, pe când în realitate nu urmăresc decât un scop bine determinat și precis: căpătuierea lor.

Comunismul lui Panait Istrati n'a fost după propria sa mărturie, decât o sete după dreptate și libertatea conștiinței. Două valori absolute, necesare procesului de normalizare a vieții actuale, dar pe care comunismul le omite înlocuindu-le prin dictatură, ură de clasă și dreptate numai celor cari fac parte din această organizație. Ori Panait Istrati, în absoluta lui jertfă pentru alinarea generoasă a omului de pretutindeni, nu se putea subordona acestei prea relative „dogme de binefacere” socială. Și deși Panait Istrati a crezut la început că poate da o mână de ajutor comunismului, s'a convins ducându-se în Rusia că are dinaintea cea mai oribilă teroare umană. Un regim care împilează și nesocotește pe individ, cu toate că în opoziție s'a declarat arhanghelul mântuirii al oprimaților, — poate fi socotit, fără nici o ezitare, un pericol pentru societatea omenească. E ceea ce a văzut Panait Istrati în comunism și a strigat tuturor urechilor, convins că „atâta timp cât această teroare roșie nu va fi înăbușită, prin orice metode, oriunde va voi să se impună, în afară de Rusia, omeneșca are toate șansele să nu-și găsească niciodată soluții cinstite și științifice, pentru vindecarea marilor sale rele”.

Astfel stând realitățile, înțelegem de ce Panait Istrati nu poate fi invectivat „trădător”. Nesolidarizându-se în sânul nici unei organizații, ci totdeauna căutând, printr'o opoziție permanentă, să ajute la perfectarea înjghebarilor omenești și în același timp la salvagardarea purității ideii în realizările, care o succed, — iată toată estensa, la socială a lui Panait Istrati.

N'a fost nici luptător și nici militant. Ci o măreață figură de agitator, care a știut să cristaliceze soluțiile oricărei mișcări sociale, să strige apoi, cinstit și numai din iubirea de-a salva pe nepricepuți, — adevărul. „Trădarea” lui Panait Istrati înseamnă desolidarizare, nu de la ideie, ci de lângă toți acei viermi periculoși, cari fac dintr'o luptă cinstită de împământare a adevărului și a dreptății pe pământ, o acțiune de căpătuire egoistă a câtorva.

Ori, cum lumea este plină numai de astfel de viermi, era și natural ca strigătele împotriva-i să fie atât de vehemente, de la tot pasul. Panait Istrati însă n'a cedat. A murit pe bari-

cade, propovăduind unor urechi surde, marca sa experiență și iluminarea interioară.

Un apostol al umanității asta a fost Panait Istrati. A cutreierat pela cele patru puncte cardinale, spre a căuta ceea ce în urmă s'a convins că nu-i decât în sufletul și inima sa. Jertfărea lui generoasă pe altarul jertfei anonime trebuie să înalte sufletele noastre, indemnându-le îndreptarea.

Venirea lui în mijlocul nostru s'a făcut după o temeinică cercetare a tinereții noastre, după o adâncă compunere a curățeniei și convingerilor, ce manifestăm. Panait Istrati, ca un adevărat clarvăzător a simțit momentul istoric al unei reacțiuni tinerești, darze, — deaceia s'a și alăturat ei, ajutându-o până în clipa morții.

Nu este adevărat că Panait Istrati dădea colaborare oricui, fără să țină seamă de locul și calitatea celor unde ar fi apărut. Ajutorul său venia, numai după ce convingerea că ceea ce ajută, este sincer intenționat și concordă oarecum cu setea lui supremă. Mi-aduc aminte și-acum, la câtă migălită cercetare ne-a supus sufletele atunci când ne-a chemat la el în vederea unei colaborări. Și în clipa când frumusețea și intransigența sufletului nostru tânăr s'a prelins ochilor lui, ca o adevărată altă flacără — deatunci u-

nificarea noastră sufletească a început să prindă miez și formă de nedesagregat.

Cruciada a însemnat pentru Panait Istrati acel imens tineret, cum spunea el, viu și vioi, arțăgos și suplu, violent și generos, pătimas și iertător. — ACEL TINERET CARE APARTINE UNUI NEAM ȘI VIITORULUI, nu „dreptelor”, sau „stăngilor” sau „centrelor” toate borțoase de gândiri sleite, toate atente la grăunțele pe care le ronțăie...

Pentru Panait Istrati care lupta împotriva civilizației, care re-a standardizat viața și anchi lozat sufletul, o cruciadă a sufletului tânăr, adăpată generos la experiența sa, căpătată cu atâtea sângerări, nu putea de cât să-i întoarcă sufletul cât mai spre noi, cât mai în noi.

Și de atingerea lui ne-am purificat și izbăvit, din dragostea lui ne-am cimentat și ne continuăm.

La baza acestei Cruciade, hrănită atât de generos cu sufletele și viața noastră, odihnesse Panait Istrati, mort între noi, cu mâinile într'ale noastre, cu buzele șoptindu-ne. Panait Istrati omul care nu mai credea în nimic, toamai din cauza răutății umane care l-a silit către această disciplină, — a murit crezând că o mână de tineri au învățat mult avându-l în mijlocul lor și vor ști să folosească tălcul vieții sale.

Tuturor celor, cari ne atacă și-l îndepărtează — cred ei — pe Panait Istrati din mijlocul nostru îl trimetem să recitească articolele sale, scrise în pagini, le acestei gazete. Ceva mai mult transcriem aceste câteva rânduri după niște file manuscrise ale sale. Sunt gânduri menite să purifice coeziunea dintr'o confraternitate spirituală ca a noastră. Iată-le:

„Cruciada nu este o lesie.

„La această Cruciadă un luptător necinstit poate să se aștepte oricând la o corecție cinemerică. Aviz pleșcarilor!

„Un „cruciat” cinstit are dreptul să se intereseze de moralitatea fratelui său de luptă, oricine ar fi el. Feriți-vă de impostori!

„La „fronturile comune”, pe cari teroarea roșie le organizează în toate țările așa zise democratice, noi trebuie să răspundem cu frontul românismului.

A murit Eugen Goga

Eugen Goga a murit, în urma unei stupide răceli contractată la o intrunire, unde venise ca luptător naționalist, să revindă ca de obicei, drepturile țărânei din care a fost plămădit el, neamul lui ca și al nostru.

Cine l-a cunoscut mai îndeaproape pe Eugen Goga, își poate

„Românișmul este egalitatea de drepturi, pentru toți fiii acestei țări și zidul de care trebuie să-și spargă capetele oricine ar încerca să ne îngenucheze.

„Muncitor! nu vă cereți nimic. Dorim să vă ajutăm să vă desrobiiți singuri, fără cotizații, fără condicute, fără sefi, cari să vă vândă pielea...”

Reiese clar, din rândurile de mai sus ale lui Panait Istrati, că participa efectiv la consolidarea frământării noastre. Mai mult, încerca să o disciplineze, organizând-o în vederea unei viitoare acțiuni sociale. În aceste clipe, Panait Istrati era agitatorul, care scormone sufletul prieten cu gânduri luminoase și îndemnatore la fapte. Era „luminița neptuniată”, care străluce în besna secolilor și către care pornisem în cruciadă izbăvitoare, o parte din tineretul românesc.

Dar între noi și Panait Istrati a mai fost și o comuniune sufletească profundă, care ne-a influențat gândurile și ne-a ascuțit sufletul. O prietenie, care s'a lăsat cu balsam de alinare peste singurătatea înăsprită de gânduri a sufletului său și al nostru. Mi-aduc aminte de seara când l-am cunoscut. Am strâns la plecare mâna unui om, fericit că s'a regăsit iarăși activ, fericit că nu mai e singur și că mai poate să încerce încăodată tentativa unei acțiuni de ameliorare a vieții umane.

Discuțiile noastre cu el, ne-au limpezit și definitivat sufletele. Vreau să cred că am fost părtaşul unei legături dintre acelea, care nu se sfarmă nici după moarte. Iar roadele ei sunt sortite să schimbe sau să reformeze.

Nu suntem nici de dreapta nici de stânga, după cum nici Panait Istrati n'a fost. Nu suntem dizidenți nici unei organizații falimentare și nici codiră vreunui om sau partid politic. Cruciada este mai degrabă actul de revoltă al unei tinerești, care rupe cu tradiția și se avântă furtunoasă pe făgăsurile care conduc la superiorizarea vieții omului. Prin muncă, generozitate și abnegație, nu se poate ca lumea să nu devie, mâine, mai bună decât este astăzi.

Întâlnirea noastră spirituală și umană cu Panait Istrati a precipitat în noi, tot ce face înseamnă trăinicie și înclinare către cele eterne, — și a ucis tot ce face ne-ar fi îndemnat, poate, la desțiere.

ALEXANDRU TALEX

Politică și Morală

Charles Maurras, cunoscutul doctrinar dela „Action française”, are un principiu, pe care-l aplică zi de zi, de mai bine de două decenii „Politique d'abord” („Mai întâi, politicul”), înțelegând prin „politic” faptul în sine evenimentul în legătură cu multimele — nu murdăria care se închipuie astăzi prin „politică”.

De acest „politic” ne vom ocupa și noi — știind că, anumite probleme, chiar dacă sunt de altă natură, rezolvirea lor nu se poate face decât pe cale politică.

Împreunarea celor două cuvinte, puse în fruntea acestui articol, pare astăzi paradoxală, când toamai politica este aceea care stă atât de departe de orice idee morală sau morali-

zatoare; iar morala, o piedică în calea omului politic, ce nu poate ajunge, decât terfelindu-și sufletul și cinstea în noroiul politicii românești.

Și totuși, a fost o vreme când „politică” înseamnă un lucru frumos, demn, cinstit, glorios. „Politica” lui Aristoteles, a lui Platon a lui Socrate, a însemnat la Grecii cei vechi „gospodărirea” cinstită și chibzuită a cetății. „Politica” înseamnă pentru cei dela „Action française” singura cale de mântuire a poporului francez, prins în ghiarele democrației.

Țara noastră are atâtea energii tinere, creatoare, care stau însă la o parte, de teamă să nu se „compromită” în „politică”. Oameni curăți, oameni, cari nu au făcut „politică” în viața lor,

sînt nevoia de a se manifesta — de a activa. Sunt înăbușiți, de îndată ce ies la suprafață, sau sunt trași pe linia moartă, îndrumați spre cimitirul iluziilor distruse...

Faceti totuși politică, prieteni cari simțiți în voi chemarea, cari aveți energie și dor de muncă; nu uitați însă că — pentru a îndeplini o datorie sfântă și pentru a binemerita dela nația românească și creștină — trebuia să vă păstrați cinstiți, curăți, nepătați. Numai așa, veți fi făcut adevărata politică.

Kant, unul din cei mai vestiți filosofi ai lumii și cel mai mare filosof german, spunea: „Adevărata politică nu poate să facă un singur pas, fără ca mai întâi, să se fi închinat moralei”.

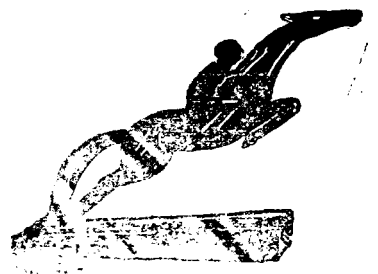
În această frază a lui Kant stă tot înțelesul politicii adevărate. Și atunci, noi nu ne vom

mai ridica împotriva celor ce fac politică (vom lovi însă cu aceeași îndărărire în toți politicienii și politiciștii țării românești), ci le vom cere ca, atunci când vor să facă politică, să ia aminte la preceptul enunțat de Kant — și să se alipească numai moralei, înțelegând prin „morală”, morala creștină, ca normă de îndrumare în viața de toate zilele.

Atunci, aceste două cuvinte „politică și morală” vor rămăne nedeslipite formând o singură noțiune. (Numai de n'ar fi ceva tot atât de greu de îndeplinit ca și „Statul” lui Platon sau „Utopia” lui Thomas Morus).

Dar și calea către mântuire este grea și spinoasă; cei puțini, cari se încumetă să treacă prin poarta îngustă, vor gusta din fericirea veșnică și se vor mântui...

OSCAR STONESCU

Țărănimea așa cum trebuie să fie...

Țăranul român! Figură de operetă, care apare înfățișat streinului pentru a-i lua ochii cu străiele lui multicolore; element de expoziție și motiv de exclamații sentimentale pentru cucoșetel nostru franzuzit, iată ce reprezintă el pentru pătura noastră zisă „cultă”. Tot și mașina de strigat „ura” pentru politicienii noștri de toate culorile. Iar dacă ai ocazia să stai de vorbă despre țărani cu majoritatea orășenilor, oameni politici și salariați ai statului, toți îți vor vorbi cu dispreț reținut despre „joapele” și „bandiții”, „bețivii”, „leneșii” de țărani care s’au „amecherii” și pun bani în ciorap sau nu se mai lasă convinși să voteze pe oricare caută să-l ducă.

Uită însă aceste țândări sărite din acelaș copac țărănesc, că leaflor, pâinea lor, chefurile lor pe la cabarete și mașinile lor sunt întreținute din birurile grele plătite de milioanele de „toape” și din afacerile făcute de pe urma grâului semănat de ei.

Oare au uitat acești domnișori orășeni că obârșia lor e tot țăranul?

Câți se gândesc serios că acolo în besna care nu cunoaște electricitatea, nici baia de faianță, nici autostrade asfaltate, nici parazi, se sbat milioane de seminți de-ai noștri, de părinți, din al căror sânge ne fragem care trăese în noroale și praf în întunericul minții fără un pic de alinare sufletească?

La ce se naște un țăran și care e linia vieții lui?

Un bou de plug evoluat ce strigă „hăis” și „cea”, ce frământă pământul cu caznă, își înveștește viața cu rachi și se odihnește în mizerie.

Se perindă pe la cărma țării guverne care mai de care mai „țărănești” și mai „naționale” care nu realizează niciodată nimic și anunță însă mereu din o poziție că veniți iar la guvern vor aduce raiul țărănesc, statul țărănesc.

Uită acești domni cu înfățișare exterioară de țărani, că ne trebuie un stat omenesc înainte de toate.

Țărănismul d-lui Mihalache caută soluții cu totul false pentru ridicarea acestei pături obidite.

Nu de sămânță și unelte de lucru are nevoie mai întâi țăranul. Nu posibilitatea de producție mai mare și un plasament al acestor produse mai rentabil.

Această soluție e egală cu aceea de a căuta care e posibilitatea de a face pe un animal să lucreze mai mult, dându-i un plug bun și un ham nou. Iar produsele desigur speculate tot în folosul îmbuibării celor blagosloviți cu binefacerile „civilizației”.

La educația țăranului cine s’a gândit, iar dacă s’au gândit ce-au făcut?

Mai zilele trecute îmi scria un tânăr: V. Ghețea, secretarul asociației tinerilor învățători, trimetându-mi niște statistici despre situația mizeră a țărănimii.

Avem circa 3 milioane de locuințe țărănești dintre care 1.002.556 sunt construite din muștele și tencuile cu lut. Statistica recensământului din 1930 arată că circa 2 milioane locuințe țărănești sunt fără podele pe jos, circa 624.296 de case țărănești cu ferestrele fixate, bătute în cuie de perete, în cât nu permit aerisirea camerilor nici odată.

Locuințe cu o singură cameră avem 663.800 și 1.578.707 de case cu 2 camere, dar în care nu se folosește decât una unde stau elia peste grămadă câte 5—6 și chiar 10—12 ființe.

Avem consilii comunale cu zece membri are store bugetul sărac al unei comune și nu se găsește nimeni să se gândească că în locul lor mai bine ar fi un singur director comunal cu doi ajutoari care să păstorească comuna dând dispoziții c. fel să se construiască

casele și dând ajutorul necesar lui românesc și canalie va fi acela ce-i va ierta.

Lernm avem slavă Domnului, numai Bistrița și Siretul de-ar putea vorbi.

Iar în privința școli!

Copii care ar trebui să urmeze la școală sunt cam 3.115.675 anual, dar se găsește înscrși numai 2.304.433 și din aceștia urmează regulat numai 1775441, deci avem regulat 1.540.234 de analfabeți.

Iată rânjetul prostiei și decadenței unui neam ce se fălește la „centru” cu paiaterii de cultură și lustru de imbecili.

Dacă am primi numai tirajul marilor ziare ca „Universul”, și altele care abia ating cifra de 80.000 în timp ce în Franța sunt gazete cu tiraj de 1.500.000 de foi zilnic și am vedea clar besna în care orbăcim.

Caraghioasele „ofensive agricole” ale d-lui Sassu, proclamate la radio cu pumnii dictatoriali bătute în măsura microfonicului, nu reușește decât să facă de răs pe cel ce le proclamă, atâta timp cât adevărata ofensivă a ridicării culturale a țăranului rămâne un deziderat.

Țărănimea are nevoie înainte de toate de educație, în al doilea rând de cultură, în al treilea rând de igienă și atunci se va realiza și rezideratul producției.

Educația țăranului trebuie să fie făcută de oameni în stare de a educa.

Iar un om în stare de a educa trebuie întâi el să fie bine educat și în al doilea rând să n’ăibă decât grija aceasta, deci să fie bine întreținut.

Acești conducători sunt învățătorii.

Ori azi, ei primesc o spoială de carte și de pregătire, iar dacă acești tineri se duc entuziaști și plini de râvnă, cad zdrobiți de mizerie și de mediu.

Cu ce să-și plătească acești tineri posibilitatea continuării unei lecturi folositoare și ce educație civică primesc acești tineri apostoli când văd că nu pot pătrunde decât prin proptele politice și vânzării murdare.

În timp ce 1 milion și ceva de copii rămân inculți, mii de tineri învățători mor de foame din lipsă de posturi la ușile bețiilor cu sute de mii de lei leturi pe lună.

Aceștia sunt asasinii neamu-

vor putea fi înțelese și vor putea lua ființă real, abia atunci România va redeveni grănarul Europei și aurul câmpiilor ei va putea ridica geniul și emblema românismului acolo unde își merită locul.

Voi reda mai jos o scrisoare a unui țăran din Maramureș, colțul mizeriei și al desnădăjdei românești ca să se vadă ecoului de sensibilitate sufletească și de înălțime spirituală poate să atingă țărănimea română atunci când cultura a pătruns în mintea ei.

Serisoarea e redată cu ortografia ei.

Al doilea punct, Higiena. Comuna n’ar trebui condusă de consilii comunale alese după coteriile politice, învățând pe țărani la afaceri și vârand vrajba între ei.

Comuna trebuie condusă de un director comunal cu o școală specială, care să răspundă cu viața de buna gospodărie a comunei. El poate fi și contabil și percepător și părinte al comunei. Să se facă educația muncii voluntare, care să facă pe țăran să fie mândru ca din comuna lui să facă o grădină.

Nu e locul aci să expun un program, dar pe aceste baze se poate remedia răul existent. Atunci când gospodăria comunei se va face direct de către locuitorii ei sub directa supraveghere a aceluși director comunal și a unuia sau doi ajutoari de specialitate, de exemplu agronomi și bugetul comunei va fi ușurat, și realizările vor fi mai mari și birurile vor fi mai mici.

Al treilea punct, cultura, se va rezolva dela sine prin râvna depusă de învățătorii bine educați și pregătiți și prin problema cărții, care să nu mai fie un obiect de speculă și mijloc de îmbogățire pentru trustul de hârtie.

Săptămâna cărții să nu mai fie o tarabă unde autorii să-și vândă „netecile de negreț” și diferiți „amanti” ei o dornică ofrădă de milioane de cărți care să lumineze mintile dornice de lumină a micilor românași.

Să se reducă trenurile speciale, tantiemele și jetoanele și se vor realiza miliarde prin care se poate ereca un popor care peste 20 de ani să nu aibă nici un analfabet.

Abia atunci conferințele la Radio pentru săteni și mașinile și sămânța vor putea aduce folosul lor de abundență.

Abia atunci sămânța va putea fi selecționată, cooperațiile

Jeud. 22.V.1935.

Stimate Domnule Stelescu,

Cu drag vă scriu câteva rânduri căci vă cunos de mult. Nu personal. Ceie ce repet. Dar din lupta Dv.

Da vă cunosc, și sânt mândru de acest lucru. Care ori de câte ori mi-l amintesc mă bucură nespus de mult.

Da Dv. nu mă cunoașteți pe mine și poate nu a-ți auzit nici odată de mine. Așa căci se cuvine — și vă rog a mă ierta — ca prin câteva rânduri să vă spun cine sunt? Și de unde sunt?

Mă numesc Gheorghe Chindriș și sunt pluger în com. Jeud-juđ. Maramureș. Școli n’am țăr’ pătră clase primare. Dar nici un regret...

Că pluger mi-a plăcut foarte mult lucrul câmpului dar și cartea. Am îndrăgit brazda neagră care mă sustine dar și cartea.

„Da am îndrăgit cartea și tot timpul liber în loc să stau în drum să fac politică: am citit tot ce am putut și bun și rău.

Mi-am cumpărat din sudoarea mea ce’re mai bune cărți literare. Așa că posed o mică bibliotecă cu 350 volume: romane și nuvele de scriitori noștri și de cei streini. Curosc toate operele scriitorilor lui ca: Sadoveanu, Rebreanu, Cezar Petrescu, N. Pora, T. Arșezi, Damian Stănoiu, Ionel Teodoreanu, N. Cocea, C. Stere, și regretatul Panait Istrati. Pe Pe Panait Istrati l-am lăsat mai la urmă fiind că îl cunos foarte de puțin timp. Numai de doi ani.

Căci ziarele „Universul” și „Curierul” care le-am cumpărat din când în când a avut grijă

ca cititori neghiobi să nu știe multe (N. R. Adevărat să fie d-le Stelian Popescu?) — și mai ales noi plugari — De gazetele pentru popor la care am fost abonat nici nu mai scriu.

Dar să nu perd rândul țăr’ să viu la omul și scriitorul care în 1933 luna Mai m’a făcut ca într’o nouă în viața mea, de când citesc, să plâng cu lacrimi ca și un copil Panait Istrati... cu săracul Moș Anghel... Dar să nu mai amintesc de acea carte care î-mi este ce-a mai dragă, căci când î-mi amintesc de aceia tristă poveste, iarăși încep să plâng...

Să revin la alte lucruri. Eu, Domnule Stelescu politică nu am făcut și nici la votare nu am mers nici odată. Pe mine m’a desgustat toată șleahta de politicieni și ghiftuiți ai veacului.

Nu sunt, nici nu-am fost comunist, antisemit și nici cu Vaida, Cuza sau Codreanu sau alte li-chele. Toate acest m’a făcut să scuipe desgustat pe ele ca pe un gunoiu puturos.

Vă mărturisesc — fără nici o patimă.

Sunt Român și creștin din suflet dorind ca să prospereze aceste două credințe ale mele, dar nu prin politicianismul meschin țăr’ prin acea „flacără” de care a pomenit Panait Istrati, prin „Cruciada Românismului”.

Ziarul Dv. îl cunos din luna april anul c. când l-am cumpărat prima oară din Oradea (căci în Maramureș nu l-am găsit nicăeri) deodată cu romanul „Biroul de Plasare” de mult iubitul Panait Istrati.

Posed din ziarul Dv. No. 17, 20, 21, 22 și gândesc că peste un an având numere mai multe le-oruț păstra și le voi lega în mos.

Numai un lucru vă rog. Nu uitați pe Panait Istrati!!! Domnule Stelescu! Luptați înainte propovăduind ideile Scumpului apostol Panait Istrati și rugăți-vă din când în când la mormântul aceluia cori v’a iubit usa de mult. Si un lucru vă rog: Puneți din partea mea o floare pe mormântul aceluia pe care lam iubit și l iubesc.

Faceți așa de bine vă rog. Iar eu din munții Maramureșului mă voi ruga pentru acela care nea iubit pe toți și dacă voi fi sănătos pela toamnă voi merge în București și voi ră sădi un mic Brad pe mormântul inbitorului de oameni oameni: Panait Istrati.

De sfârșit vă rog a-mi trimite toate numerile câte le aveți vechi și ziarul ne anul în curs iar eu în săptămâna aceasta vă voi trimite costul pe anul în curs și viitor.

Dorindu-vă sănătate la toți aștept răspuns.

Gh. Chindriș

P. S. — Ertăți căci scriu rău, dar mâna mie grea și nu-mi obicinuită cu scrisu și mai ales cu gramatica...

Câți oare din marii noștri intelectuali trăese o viață spirituală așa de intensă ca acest Maramureșean?

Iată vigoarea sufletului românesc autentic. Iată că lupta sbuciumată a celor ce cred încă în redesteptarea acestui neam nu-i zadarnică.

Iată oglinda țăranului pe care-l vrem și-l vom avea.

Si ne facem un sfânt legământ ca pe brazdele negre ale acestei Români, să facem să răsară prin munca și jertfa noastră milioane de „Chindriș” care eu o mână și plug și cu alta pe carte să facă să renască aci la porțile orientului un nou imperiu al luminii, al culturii și al creștinătății.

D. D. NICOLAIDE

fară lucru

CRONICA LITERARA A GÎND CERNIT AL BĂRĂGANULUI

DAMIAN STANOIU: Oameni cu sticleți, AXEL MUNTHE: O carte de demult, TUDOR VIANU: Estetica.

pentru amintirea lui Panait Istrati

Despre d. Damian Stănoiu se poate zice că este un contribuabil inegal al scrisului românesc. Și aceasta, nu în derădere. D-sa nu este inegal dela un volum la altul — dar, mai mult chiar, dela capitol la capitol, în cadrul aceleiași cărți. Încât strângerea în limitele a două scoarțe, a celor câteva mostre de „oameni cu sticleți” — eferă interes nu atât pentru o anumită categorie de cititori — cari —, sunt convins că vor degusta cu poftă întreagă, metehnele lui Radu trăsnițului client al ventuzelor cu spatele tăbăcit de reumatism, ori ifosele literare ale lui Paul Corneanu... Dar prezintă preț mai ales pentru cronicarul, care dorește să stabilească, într'un fel sau într'altul, diagonoza unui autor...

D. Damian Stănoiu, în ultimul volum, s'a confruntat, par'că, pe sine. Și a dat întâlnire, în pagini numerotate, multor accente care, uneori îi sunt proprii până la a-serbire...

Dealțul, să nu credeți că Liță Soare, eroul din „Camere mobile” și din „Parada Norocului”, nu este prezent și în noul volum.

Damian Stănoiu, frecventează, în finiturile aeriene ale ficțiunii d-sale inspiratoare, două hanuri: primul, care poartă firma: Trăsnăla popilor și nostimada mănăstirei. Al doilea: la funcționarul de stat, scos din pepeni și persecutat de întâmplare...

Ultimele volume („Eros în mănăstire” și „Oameni cu sticleți”) — cad pe liniile trasate anterior, și — apărute cam în același timp — își dau frățeste noaptea bună, penfruca să meargă la culcare, fiecare în locul dinainte știut...

„Oameni cu sticleți”, cred c'ați bănuț, se situează în ultima categorie. Pe scara volumelor precedente, această carte mi s'a părut mult mai precizată, asupra materialului în special. Exceptând prima schiță, care nu-i decât o snovă searbădă, ca atâtea altele și în care, în loc să găsești un divertisment, suport — din contră — o anecdotă de pedant ce se vrea spiritual pe la sezători — d. Damian Stănoiu este și mult mai puțin lăcom. Mai puțin preocupat de efectul imediat — și mai atent aplecat către finalitățile ultime, și serioase ale răsului...

Ce păcat că aceste momente sunt sporadice și nu pot acoperi totul alb, prea alb, care se vrea predominant în scrisul d-sale și care-l împiedică la contacturi mai a dănci cu realitățile...

(Vd. în „Oameni cu sticleți”: hoc de veci, Economie, etc.)

Pe autorul „Cărții dela San-Michele” nu trebuie să-l citească decât acea categorie de oameni, care nu a pierdut încă intuiția celor naturale și gustul celor primare din noi.

Pentru cei cari au desnădăduit în credința că omul nu are nici un moment bun, nici un moment de duioasă înțelegere și de comuniune firească cu natura ce-l înconjoară — Axel Munthe prezintă un farmec îndoi: acela pe care nu îl poți culege decât la întâlnirea dintre povestitor și om. Om, în înțelesul ilustrativ al cuvântului.

Ascel Munthe apelează la acea parte a sufletului nostru, care nu doar că nu este produsul civiliza-

ției, dar n'a împrumutat nici o valență din efectele acesteia. La acel reziduum transfug prin viață și te înfrățește cu grația unei petale și te face parte cu durerea unui câine lovit... (Vă aduceți aminte, că în „Cartea dela San-Michele” povestitorul se bate în duel cu un oarecare individ care își făcuse o patimă din a împușca ciocârlii?)

Cum explicați predilecția și atașamentul, de fiecare zi renăscut, al copiilor, pentru animale și pentru plante?

Credeți că dintr'o simplă întâmplare Axel Munthe are aceiaș respirație caldă, pornită din suflet, — atunci când vine în contact cu copiii?

Ori socotiți că acest scriitor, în el însuși, — este altcineva decât un exemplar singular în care, peste ani, a supralicitat esența proaspătă a copilăriei?

Adevărul este că Axel Munthe „mai poate” fi bun. Deși se întrebuințează de telefon — și viețuiește în sensul civilizatoriu al uzului...

El însuși se miră, undeva în această carte, că a putut scrie asemenea lucruri, după ce ani de zile n'a cunoscut altă literatură decât rețetele pentru farmacii...

Descoperindu-și în fine, această rară înțelegere pentru tot ce este mic și oprimat, pentru toți acei care suferă fără să poată măcar să-și ascundă durerea — Axel Munthe și-a intuit, în mod necesar, materialul și l-a localizat organic, într'un cadru natural bispert: 1) ceace a rămas în natură, neacoperit de funinginea tendinței de progres la plante și la animale —; 2) ceace mai poate culege, încă nealterat de viață, încă natural, la animalul om, roua curăț din plânsul unui copil și geamătul, scos anevoic, de un grumaz îndoit, cu silnicie, la pământ...

Dar despre acest autor, în care accentul romantismului se conjugă pe duhul ultim al unui Faust, rătăcit aiepea în veacul al XX-lea, simt că nu pot spune destul. Însemnă tardiv cuvântul nostru despre primul volum de estetică pe care ni l-a dat d-l prof. Tudor Vianu.

Dar ce legătură există între timp și substanța incasabilă a unor astfel de cărți?

Se poate oare vorbi despre tratatul d-lui Vianu așa cum obișnuim să discutăm orice carte nou apărută?

Și ce importanță are alitudinea presei în discuția unor asemenea lucrări? Nicuina. Inoperante sunt și opiniile — privitor la tratatul d-lui T. V. — inoperant, se va dovedi și acel fatal inamic al tuturor cărților: timpul...

Iar praful care se așterne peste tomurile și peste pergamentele din bibliotecă, sunt convins că aici nu-și va recunoaște loc de repaus...

În primul rând, trebuie să știți, că acesta este primul tratat de estetică, în înțelesul deplin al cuvântului, pe care îl cunoaște gândirea românească.

Cercetările în jurul artei, s'au mărginit, în majoritatea cazurilor, a se referi la literatură. De aici, unilateralitatea discuției.

Asupra poeziei, în genere, s'au urcat până unui Maiorescu, contra dictionarului cu opiniile lui Gherea. (Hegelianismul credințelor estetice ale lui Titu Maiorescu s'a aplicat, ca atare, numai la literatură, Vd. „Critica” vol. I).

Contribuția lui Paul Zarifopol (Vd. „Despre stil” și „Pentru arta literară”, apărută nu de mult în editura „Fundatiilor Regale”) — a privit deasemenea, doar unghiul literar al problemelor.

„Estetica literară” a d-lui prof. Mihail Dragomirescu, strâns legată de catedra de limba română, consideră iarăși, doar aplicațiunea conceptului de artă în forma scrișului...

Ceeace încercă așadar d. Tudor Vianu, este ceva cu totul nou pe la noi.

Vizionarea fenomenului artistic prin triplul plan al creației, contemplației și al operii de artă, ca produs în sine —; stabilirea isvoarelor, a metodelor estetice, precum și propunerea prețului pe care trebură să-l acordăm normelor și tipurilor în estetică; trasarea momentelor și tipurilor în estetică; trasarea momentelor constitutive ale operii de artă cu o încercare de sinteză teoretică a artei; în sfârșit, un capitol special privitor la etronomia artei —, iată — sec și enumerativ — conținutul „Esteticii”, cuprinsă într'un orizont cu totul vast față de „Dualismul artei” și „Arta și frumosul” —, sinteză a autorului și prin aristocratismul frazei.

Desigur că rândurile noastre nu exprimă nimic și, în ciuda mea, nu angajează nici o interpretare.

Spațiul limitat al acestei cronici, nu-mi permite însă, deocamdată, nimic în plus.

Probabil că voi reveni în cadrul unui eseu. Până atunci, rețineți următorul lucru: d. Tudor Vianu exemplifică cu atenție, cu pricepere și erudicție, iar mărturia unei puternice culturi, articulată, pe disciplina unui creeș cu poziție artistică, statornic fixată, dau paginilor acestei cărți o semnificație de document și o valoare cu totul unică.

Care marchează semnul unui capitol fără precedent în analele scrisului nostru și impun glorie unui moment de cultură.

Și pentru că am urmărit discuția ce s'a angajat, nu de mult pe tema tratatului d-lui Vianu, cred nemerit să amintesc că dreptate avea Benedetto Croce când scria că „Cercetarea filosofului în jurul artei este nevoită să parcurgă potecile eroarei pentru a găsi drumul adevărului, care nu este altul decât însăși mulțimea potecilor, străbătute de un fir ce îi îngăduie să domine labirintul...”

MIRCEA MATEESCU

FRĂMĂNTĂRI

Voi, frământări, neînțelese, Ce n'aveți ființă, n'aveți glas, Dar care pline de neliniști Ne puneți ezitări în pas, De-aș fi un țesător v'as țese, O! Frământări neînțelese În suflet de pripas!...

V'as împleți, pe gândul negru, Cu roșul dorului aprinsul... Și v'as urzi în fir de aur, Furat din soare, cum e visul... Și v'as broda cu-albastru sfânt Cât vezi cu ochii necuprinsul...

Dar cum un suflet de pripas Nu are vreme de popas Mănat ca de un crud destin, O! Frământări neînțelese... Vă ngrop într'un pahar cu vin, Și'n zilele care mai vin, Veți fi la fel: neînțelese...

Fără ființă... fără glas... Ca un suflet de pripas!

Și cât de minunat v'as țese...

CONSTANTIN BARCAROFU

Cu dorul gândului de aur, muncit pe brazdă, Panaite enles apoi în candelă grele, din nostalgia mea bătrână m'ai talmăcit în slovă aleasă și prin ogoarele-mi cernite ai cititorit ea un Messia, biserică albe de țărăna.

Delta-ți răsucită 'n sânge, por'niță-apoi să taie giudur' în gila mea de miorite, de pluguri, coase și țărani a plâns mărgean în loc de lacrimi, le-a rotunjit, le-a torș pe rânduri cu tortul clipei zălogite s'o toarne 'n lespezi pentru ani.

Ai mei vălătuci Panaite, ce-și plimbă și-astăzi legănarea și gândurile mi le-adună din ne'neaputa mea moșie s'au logodit cu tot pământul, s'an înfrățit cu toată zarea de când jucatu-te-ai deapuri să legi cu dânsii hațuicie.

Dar n'ai mai vrut să-ți cerni prin holde, risipa ta de omenie nici graiul tău — iz de baladă, — să-l împreună cu mir de cruce ei ingerească-ți dăruire s'a risipit cu totu 'n glie să te 'nfrățești mai plin, mai sacru, cu tristii noștrii vălătuci.

Dormi somn adâne de plai și veacuri!... să-ți plouă'n val însingurarea pe-odihna ta de piatră-adâncă! Dormi împăcări nemărginite, te-or plânge vălătuci de zile, cu ram te-o troeni uitarea dar eu îți-am scris brisov cu lacrimi, în larg de lanuri,

Panaite!...

DAN BALTEANU

Flori pe mormântul lui Panait Istrati

Mărturisiri în Sanatoriu

Panaite Istrati... flacăra umbrei tale o văd Măgelile cuvintelor șoptite le aud, Undeva departe în inima pădurii Doi haiduci noștii Stau ureați în copacul Ruginit de vânt Si vorbesc... vorbesc...

Tu însuși ai spus. „Am transpirat. Zilnic mă frământ. „Am fost un om care am pribegit „Cântecul durerii mi l'am prelungit „Am murit de-atâtea ori și am înviat „În templul negăsit am ingenunchiat „Pietrele munților m'au lătrat „Pustiu mi-a lins mâinile „Ochii orașelor mi-au distrus luminile.

„Sunt obosit. „Moartea mi-a murit „Mi-am cântărit creșerele pe atâtea praguri „Ceva straniu mă cheamă 'n prelungiri. „O țară, o mamă-am avut „Păcură din fântânile nopților am băut „Cu apa pribegiei m'am spălat „Din copilărie.

„Tremur. Ce multe am de spus. „Anii s'au dus. „Pe cine săntreb „Care-mi va fi ultima călătorie.

EMIL VORA

CARNET

A murit un prieten de departe...

A închis ochii între ai lui, în țara dinspre miază noapte, deunăzi, cel ce a fost maresalul Iosef Pilsudski. S'a stins mosneagul blând și cumsecade pe a cărui masivitate sufletească vecinii noștrii au ridicat statul Polon de astăzi. A apus istovit ca o lumânare într'un târziu ceas de primăvară încheindu-și socoteliile cu viața și cu oamenii cel ce ne-a fost mare prieten și îndreptar cândva, într'un popas de vreme în care Polonia era răsărit pentru noi și amurg pentru viața ei de mai înainte...

În țara lui Chopin a apus o candelă și un cititor. În țara lui Chopin destinul a sporit sborul celor 68 de ani și a dăruit pământului, pentru noua lui primăvară, o floare de lumină și de biruință... VIATA lui Pilsudski? Dar Pilsudski nu a trăit — a luptat. Zilele lui nu au fost zile, ci încordare. Anii lui nu au fost ani — ci bătălii... Vedeti, pentru Pilsudski viața nu a fost viață ci trudă. O irosire

continuă, sărsită aici, în dragul celei din urmă intronări...

MAREȘALUL Pilsudski a murit. De acum prietenii noștrii din țara vulturului alb, nu vor mai pleca fruntile în fata celui ce le-a fost străbun. De acum Pilsudski a devenit floare de lut pentru aducerea lui aminte și pentru cartea de aur a istoriei... Maresalul Pilsudski s'a dăruit celei din urmă călătorii cândva, într'un tirziu ceas de întunec de primăvară. O plecare dure ros de anonimă și de omenească pentru un om care a urit o viață întreagă lumesc și anonimată. Ca o ultimă fluturare de batistă o noapte cu muguri și cu dinti de stee a scrâșnit un suspin și a fluturat zorile unei dimineti obosite, fringind între pleoace de zare și de întunec o stea, ca o dără de suflet și de candelă...

...Și în urmă-i, pentru cartea cu veacuri și cu aur a istoriei, aducerea aminte a însemnat duh de slovă și de vestnicie: a fost odată, maresalul Pilsudski...

ION-AUREL MANOLESCU

In numărul viitor, al gazetei noastre, vom publica celebra

PREFAȚA LA ADRIAN ZOGRAFI

de

PANAITE ISTRATI

— pagini de aspră confesiune, care denunță cu maximum de intensitate și sinceritate, marea dramă a vieții lui Panait Istrati.

Această prefață n'a fost publicată niciodată în rominește, așa că pentru cititorul român ea își are valoarea ineditului.

REVENDIRICĂRILE DREPTULUI LA MUNCĂ

Sanctiuni la P. T. T.

Probleme muncitorești la Brăila

Inspectorul Petrescu m'a acționat în judecată.

Pentru calomnie — bine'nțeles. E CEL MAI CATEGORIC SUCCES.

În sfârșit, inspectorul Petrescu a vorbit mai precis, am reușit să-l silesc să vorbească și să înțelegă o acțiune LEGALĂ — prima în viața d-sale.

E prima acțiune care va da roade, ba va scoate chiar pui, căci de data aceasta acțiunea nu va mai fi în folosul d-sale ci — devărată nenorocire! — în folosul tuturor p.t.t-istilor inferiori — în folosul tuturor acelor pe care a știut să-i nedreptățească, pentru ca să culegă roadele.

Banda Petrescu poate să se bucură.

Nu însă prea mult. Căci procesul se va judeca, vreau să se judece, TREBUE să se judece, căci numai astfel mai este posibilă intrarea în legalitate, numai astfel p. t. t-istii inferiori vor putea scăpa de mafia lor.

De-abea atunci pupăza p. t. t-istă va rămâne fără colac.

Pentru succesul acțiunii de separație pe care am întreprins-o, pentru izbânda cauzei drepte a funcționarilor inferiori p. t. t. — este o cinste să fiu chemat, ca acuzat căci procesul nu este numai al meu, PROCESUL ESTE AL TUTUROR CELOR 11.000 P. T. T-ISTII INFERIORI.

Verdictul va arăta dacă p. t. t-istul — atunci când e inferior — trebuie să fie la cheremul tuturor președintilor, verdictul va pecetlui definitiv soarta tuturor pescuitorilor în apă turbure, va înălța la gradul de om pe toți acei cari până mai ieri — pentru boerii de la P. T. T. — nu erau decât boi și robi.

Sunt acuzat că am stărnit gura sub care inspectorul Petrescu — îngropase o întreaga organizație de funcționari inferiori P. T. T.

Acuzăția imi face cinste, căci este o cinste să pornești crucea pentru izbânda dreptății celor umiliți și obidiți.

Dar mai sunt acuzat că am calomniat pe „constituit domn” inspector Petrescu și pe „întreg comitetul” AȘA ZISEI asociație a întregului personal P. T. T.

De unde se vede limpede: „întreg comitetul” e tot aia și tot una cu „întregul domn Petrescu” sau mai pe șleau, dânsul cântă, aia joacă.

Dacă a spune adevărul, înseamnă... calomnie, sunt gata cu joată umilinta să-mi recunosc vina și să-mi primesc pedeapsa.

Dar ce se face „întregul domn Petrescu” dacă adevărul înseamnă numai adevăr?

Aud?... Să stăm strâmb și să cumpărăm drept.

Să analizăm capetele de acuzare și să vedem pe care din doi îl vor ține mai bine, curelele.

Scrind că obrazul inspectorului Petrescu este Total, am scris un neadevăr — am calomniat. Adevărul e altul: Obrazul inspectorului Petrescu e subțire — subțire și boeresc nu ca obrazul nenorocitorilor p. t. t-ști constanțeni pe care „Domnul” Petrescu i-a palmuit până la înebuire, pe când nu era decât Dirigințele oficiului local. Pentru că am îndrăznit să scriu acest adevăr, trebuie să fiu condamnat, pentru ca d-sa să mai poată fi președintele asociației întregului personal p. t. t. — inclusiv cei palmuiți.

Am calomniat iarăși atunci când am afirmat că inspectorul Petrescu — pentru a induce în eroare — minte strâmtat — minte

cu nerușinare. Imi cer scuze căci d-l inspector Petrescu, a obținut — pentru toate asociațiile întregului personal p. t. t. din Europa — personalitatea juridică încă de înainte de a se naște.

Acum, de frică, nu mă mai îndoiesc că la asociația întregului domn Petrescu — cu întreaga-i personalitate morală — domnește duhul blândetei, al armoniei și al dragostei — până la înghițire — pentru funcționarii inferiori cu atât mai mult cu cât știu foarte bine că delegații asociației personalului inferior, Regele Carol II, fug de bine ca dracu de tămăe dar nu fug de ciomege — ci viu încă cu plocoane.

Dar să las gluma. Tot ceice am afirmat — în întreaga campanie — tot ceice am scris este pe de-a-ntregul adevărat și voi dovedi.

Mențin în totul, toată afirmațiile ce le-am făcut și sunt gata să le și amplific.

Afirm răspicat:

Asociația așa zisă a întregului personal p. t. t. este singurul ferm de perpetuu dezagregare, este buturuga pusă în drumul tuturor manifestațiilor p. t. t-iste — cinstite și legale — este elementul de anarhizare al întregii activități p. t. t-iste.

Inspectorul Petrescu, este singurul responsabil de întreaga anarhie din cadrele p. t. t-iste.

Este responsabil — dimpreună cu acoliții săi — de toată campania de presă îndreptată împotriva casei de credit P. T. T.

Este responsabil — dimpreună cu prea cinstitele fețe din jurul d-sale de toate loviturile pe cari lăturălnic dar sistematic le dă la temelă prestigiului instituției din care face parte, la temelă direcțiunii generale P. T. T. Inspectorul Petrescu nu-și poate cu nimic justifica subita dragoste pentru p. t. t-ști și nu cu presiuni își poate câștiga — de partea d-sale — p. t. t-ști în sub ordine.

Cândva, despre activitatea acestui domn Petrescu și despre anarhia dela p. t. t. scriam următoarele:

Se pune o întrebare firească: Pentru ce motive torurile p. t. t-iste au contestat dreptul de a obține personalitatea morală și juridică acestei asociații zisă a întregului personal?

Răspunsul e foarte limpede.

Această așa zisă asociație nu își mai poate avea locul în cadrul organizațiilor p. t. t-iste pentru că la p. t. t. ființează CINSTIT și LEGAL două asociații profesionale cu raze de activitate bine distincte.

a) Societatea Corpului P. T. T. din cari fac parte toți funcționarii superiori P. T. T. și

b) Asociația întregului personal inferior P. T. T. „Regele Carol II”.

Prima — recunoaște chiar și banda Petrescu — nu s'a ocupat deosebit de revendicările funcționarilor postali.

Dar mă rog, cine a condus această asociație a personalului p. t. t.? Nu cumva tot d, Petrescu?

Și nu cumva d. Petrescu are la această Societate a corpului, nejustificată o gestiune de a aproximativ 400.000 lei?

Atunci d. Petrescu — așa cum e cunoscut — dacă nu prezintă garanții suficiente pentru o bună organizare cu ce scop pescuește în apă turbure, cu o nouă asociație a întregului personal p. t. t.?

Răspundem toți noi, D. Petrescu nu mai poate avea încrederea personalului superior pentru care ru a acționat cu ni-

mic. Șmecher, d-sa s'a gândit că e prudent să se asigure în altă parte și atunci a înființat printr'un simplu act constitutiv această asociație a „întregului” personal p. t. t.

Atât timp cât Petrescu și-a simțit terenul solid sub picioare, a lăsat moartă această asociație.

În momentul când însă, situația d-sale a devenit șubredă — pentru ca să și-o întărească — a început presiuni asupra personalului inferior.

Vin azi cu noui precizuni, Activitatea d-lui Petrescu la societatea corpului P. T. T. este cea mai bună dovadă, că d-sa este incapabil să îndrumeze spre progres fie chiar și asociația întregului d-sale interes. Dovada ne-o furnizează simpla foietare a bilanțului societății Corpului unde depe urma președinției inspectorului Petrescu, a rămas:

1) Portofoliu putred fără posibilitate de acoperire — portofoliu care urmează să fie suportat de către membrii societății din capitalul social sau economiile la vedere:

	Lei
1932	496.325.55
1933	393.428.25
1934	800.021.20
Total	1.689.775.20

potofoliu putred în 3 ani de glorioasă domnie la Societatea corpului unde singur recunoaște na a acționat cu nimic.

2) În 1934 cheltuelile de bibliotecă însumează cocheta sumă de 199.000 lei. Cu toate acestea nu s'a cumpărat o singură carte măcar. Banii toși s'au cheltuit — dar pe alte alea.

Vrasăzică nu-i adevărat că la societatea corpului d-l Petrescu are nejustificată o gestiune de aproximativ 400.000 lei.

Recunoaștem suma e ceva mai mare.

Cerem scuze pentru eroarea capcană în care d-l Petrescu a intrat așa de frumos.

Dar mai e ceva. Valoarea căminului maritim P. T. T. e camuflată și indicată de d-sa la lei 5.023.311.50 fiind plătită din fondul de construcție așezat conform art. 5 din statut — în sumă de lei 3.790.499.

Cum se justifică diferența de lei 1.232.812.50 până la complectă acoperire a activului?

Și cine este responsabil de deficitul de lei 84.346 dat de acest cămin în 1934?

Și alt ceva. Bugetul loteriei.

Venituri lei 149.385, cheltueli lei 62.334.

Se vede că d-l Petrescu și-a pierdut capul.

Consiliul de administrație în frunte cu d-l Petrescu a încasat jetoanel. Dar cine răspunde de toate aceste deficite?... Cine?...

Eu în nici un caz nu.

Voiu apare ca acuzat — înaintea juraților — pentru CALOMNIE PRIN PRESA împotriva d-lui inspector Petrescu.

Pentru asta voi fi condamnat.

Iar d-sa va căpăta — poate a și căpătat — nu o decorație — ci descărcarea de gestiune și poate personalitatea juridică pentru întreaga d-sale simandicozitate.

Boerii se aranjează între d-lor P. T. T-istii inferiori vor rămâne tot sub papuc și conducerea principului d. inspector Petrescu.

Iar eu — pentru că am îndrăznit să mă amestec în treburile boeresti — voi fi înfundat pușcăria.

Realul va fi însă altul căci JUSTIȚIA are cuvântul.

MARIUS BEJAN

La Brăila se petrec lucruri de o gravitate excepțională.

O delegație a sind. muncitorești a înmănat ministerului muncii un documentat memoriu din care reese jalnica tragedie pe care o duce — fără speranță de îndreptare — cele câteva mii de muncitori din portul nostru din cauza anostei și totalei lipse de activitate.

Reducerea numărului de muncitori, cerută de sindicate a avut efecte dezastruoase: concedieri, somaj, mizerie.

Cam. muncii comunică statistică: În 1932 lucrau în port 2789 muncitori, care câștigau zilnic 54 lei; în 1933 numărul s'a redus la 2726 cu 37 lei pe zi; în 1934 la cei 2735 muncitori le revenia un câștig de numai 27 lei; iar pe anul în curs în perioada Ianuarie—Aprilie celor 2735 de muncitori le revenia 15 lei zilnic.

Comparați datele și reflectați asupra calvarului, în care se abate muncitorimea din Brăila „grânarul României”. La această disperată situație guvernul are datoria să fie cât mai in-

transigent în apărarea drepturilor muncitorilor; iar sindicatele profesionale care încheagă pe muncitorii cu teoriile burghezo-capitaliste să lupte dârz pentru revendicarea păturei muncitorești, a cărui jalnică situație o deplângem, pentru ameliorarea căruia nimeni nu face nimic.

Cerem acelor cari conduc frânele țării să sprijine cinstită munca națională prin măsuri care să o protejeze contra capitalismului care aici ca și aiurea imprăștiie mina și disperarea.

Guvernul să aplice cu strictețe legea protecției muncii naționale așa cum eer interesele acestei țări prin încurajarea elementului muncitoresc băștinăș—Muncitorimea noastră cere dreptate — nu milă.

Problema este încă deschisă și la ordinea zilei și o vom discuta până atunci când se va face dreptate oropsitei noastre muncitorimi.

GRIG. TIBERIU
Coresp. Brăila

Săptămâna muncitorească

C. F. R-istii dela atelierele din întreaga țară s'au întrunit în sala „Locomotiva” sub președinția d-lui Ștefan Niculescu, președintele „Uniunii Generale a sindicatelor C. F. R.”

Au participat circa 2000 delegați reprezentând atelierele C. F. R., din București, Pașcani, Iași, Brașov, Galați, Timișoara, Slatina, Cluj etc.

În numele tuturor celorlalte asociații C. F. R-iste d-l Aurel Tomescu, secretarul general al Federației C. F. R. a asigurat pe muncitorii conștienți de tot sprijinul și întreaga solidaritate.

Toți vorbitorii au arătat situația precară creată muncitorilor C. F. R-ști prin noul regulament al atelierelor regulament care pe lângă că a creat nemulțumiri, este departe de a fi avantajos pentru C. F. R.

S'a hotărât să se facă un ultim demers la direcțiunea generală C. F. R.

S'a hotărât ca în cazul când nici de data aceasta, nu se va face dreptate iar intervențiile nu vor da roadele așteptate atunci delegații muncitorilor își vor declina ori ce răspundere lăsând maselor nemulțumite — întreaga libertate de acțiune.

Iată ceea ce trebuie să îngrijoreze mai mult decât ori ce pe conducătorii C. F. R-ului.

MUNCITORII DIN PORTUL CONSTANȚA au jucat o mare

întrunire la care au participat peste 1000 de persoane

Intrunirea a fost convocată de situația disperată a muncitorilor, de grozăvia crizei economice dar mai ales de faptul că ministerul comunicațiile nu a înțeles să admită reducerea taxelor la macarale și schimbarea actualului sistem de taxare.

După ce au adus critici modului cum a fost alcătuit contractul colectiv de muncă muncitorii au hotărât declararea grevei în port până la soluționarea deplină a doleanțelor formulate de ei.

S'a votat un ultimatum care va fi înaintat ministerului Muncii și ministerului Comunicațiilor.

Bibliografie

● Primim: FRUNCEA, săptămânal bănețean.

CUVANTUL CAPITALEI, organ săptămânal de probleme edilitare.

CURRENTUL NOU, gazetă de cultură. Apare la Bocșa-Montană.

DRUMUL NOU, revistă pentru îndrumarea agriculturilor.

GAZETA ORȘOVEI, apare săptămânal cu probleme regionale.

Caractere în politică

De obicei predomină concepția, că în politică nu mai oamenii lipsiți de ceace se numește caracter, pot reuși.

Spre nenorocirea țării cam așa a fost în trecutul nostru. Unde am ajuns cu acest sistem pot judeca toți acei dezinteresăți și cu mintea clară. Dacă întreaga atmosferă este falsificată și dacă susceptibilitatea individuală naturală este speculată în modul cel mai levantin, responsabilitatea nu cade de căs asupra acelei părți compuse din politicieni ale căror simțuri sunt complet adormite de cel mai acerb arivism. Ca nicăeri, anumiți politicieni și alți profitori de meserie, au știut să speculeze anumite deosebiri de vederi inerente între oameni demni și prevăzuți cu caractere distincte. *Progresul nu se realizează în nici un domeniu, de cât prin competiținea inteligentelor. Competiținea utilă fără fricțiuni sau chiar animozități vremelnice nu există. Din dușmăniile reale se nasc adesea cele mai trănice prietenii. Prietenii interesante, nutrite cu oxigenul favorit al slugilor, nu se termină decât cu scandal sau prin catastrofe.* Oamenii se judecă numai după faptele lor, după consecvența lor și dacă au și ceace se numește origină bună, cu atât mai bine pentru ei.

Capacitatea și patriotismul lui Ion I. C. Brătianu nu pot fi contestate de nimeni.

Mareșalul Averescu a adus României Mic și României întregite servicii incommensurabile atât în domeniul militar cât și pe țărnul politic.

Iuliu Maniu a luptat două decenii în Ungaria sub satrapia Conțelui Tisza, pentru pregătirea și înfăptuirea idealului nostru național. Alții, ardeleni de origine, deveniți regăteni în timpuri calm, redeveniți ardeleni ad-hoc din motive politice, au preferat o activitate propagandistă la lăși sau aiurea, nepericuloasă, adică de parte de front, unei activități dublu periculoase, cum a fost aceea a deputatului român din Parlamentul Ungar, Iuliu Maniu, căpitan de rezervă în armata ungară și trimis pe linia I-a a frontului italian.

Am văzut alt patriot entuziast și leal, în speță pe d. Gheorghe Brătianu, luând într-o anumită ocaziune, atitudine curajoasă și deschisă. Deși această atitudine este în contradicție cu oportunitatea, timpul a desemnat și mai clar drumul drept pe care s'a angajat acest fiu demn a marelui Ion I. C. Brătianu.

Ne întrebăm nedumeriți cum se face că tocmai asemenea oameni dovedeți capabili și dezinteresăți nu sunt utilizați în folosul real și activ al statului și al națiunii?

Despre rezultatele fericite ale actualului regim, cred că nimeni nu-și mai poate face iluzii. Lipsă de program, lipsă de coeziune, certuri fraticide cu împăcări vremelnice, trei concepțiuni economice diametral opuse, prestigiu internațional model, cabaret. Montmartre, iată aspectul echipei care guvernează țara cu cenzură și stare de asediu prelungită, în plină perioadă de liniște.

De fapt și din fericire, d. Nicolae Titulescu, conduce peste capul guvernului politica externă a țării, dar ne întrebăm dacă situaținea României nu ar fi cu totul alta pe terenul politic și economic internațional, dacă s'ar putea spune că *adevărulii exponenți a opiniei publice românești conduc fără poliție și jandarmi frânele interne ale României?*

Timpurile actuale sunt cu totul speciale, guvernele se uzează repede chiar acele cu program și principii bine definite.

Dar acelea lipsite de program, utilizând drept bază de principii măsuri polițienești ad-hoc și paraziți costisitoare cari nu pot impresiona pe nimeni decât în sens negativ! Sau poate s'ar încerca să se explice vre'o tradiție? *Prințul lucru ar fi ca guvernul să nu mai vorbească în numele unui partid liberal.*

Tradiția!! Apoi ne miră cum d. Gheorghe Tătărescu a uitat așa de repede o anumită atitudine jignitoare, pentru a nu întrebuința alt cuvânt, a unui înalt demnitar actual, față de cel uitat prea repede, de ai săi, adică Ion I. G. Duca.

Slăbiciunile omenești sunt mari, ambițiile incommensurabile, la noi ca ori undă. Dar, a continua acest joc, întrebuințând elemente de umplură, lăsând la o parte bărbăți indispensabili pentru timpurile actuale atât de spinoase, înscamă o incomprehenșione totală, bazată pe informațiuni tendențioase și false. Istoria ne învață multe, lucruri, mai noi și chiar recente. De ce atunci, o conținuare inutilă dar primejdioasă, a unei situațiuni false, care s'ar putea normaliza repede, dacă acei în măsură, ar lăsa la o parte considerațiuni personale, în folosul interesului superior de stat și al Națiunii întregi.

SERGIU LECCA

Răspuns unui răvaș

Răspundem întotdeauna atât cât trebuie ca să nu facem reclama înșelătoare necorescuzantă, și de aceea răspundem și azi unui oarecare neînsemnat dela o fițuică „Valahistă” ce apare din punga lui Stelian Popescu și unde scrie din ordin și servește de manevră când e nevoie. Aceasta o declară și dl. Gavrilăscu în discursul său dela Brăila: „Suntem învățați să ne supunem și să ascultăm comenzi”.

1) În privința calomniilor că Directorul nostru ar fi căutat suprimarea unui fost șef al unei foste grupări, s'a lămurit în diferite articole și am pune la punct pe impostor prin justiție dar renunțăm căci vine „amnistia”. Așa scapă impostorii, câteodată legea e și cu ei.

2) Directorul nostru nu s'a adresat în articolul său „Către voi, generația mea” către ilustrul anonim ce-l insultă, nici către simbrășii lui Stelian Popescu, lui Vaida etc. Aceia rămân „derbedei electorali” ei o vor, nu noi.

3) Oroare de sânge are directorul nostru, dar de al vărsa inutil pe-al altuia. Al său ne autoriză să scriem, că-l pune la dispoziția oricărui „codrenișt”. Nu are un pic de teamă și a rămas pe aceeași poziție. Cel ce s'au ascuns la diferite doamne și au

primit bani pentru cadavre acela au părăsit poziția.

4) Fondurile noastre sunt suspecte?

VREM DOVADA. Noi n'am făcut congrese pe banii ministerului de Interne. Avem o gazetă cu tiraj mare și muncim o țară, fiecare ne egerim cu truda o bucată de pâine, prin meditații, prin scris, prin funcții, nu suntem întrecuțiți nici unui Cantacuzino.

Așteptăm alt răvaș.

Gazeta săptămânală
Redacția și Administrația
str. Emil Costinescu, 17
București, 6.

Telefoane: Direcția 4-29-60
Administrația 3-25-27
Tipografia 4-28-86

Abonamentul anual 100 lei
Muncitori și studenți 75 lei
Instituții și autorități 1000 lei
In străinătate 500 lei

Manuscrisele nepublicate se ard

Buletin intern

Larăși s'a modificat regimul comerțului extern. Nici una din formulele adoptate până azi n'au putut să dea roade, ele fiind pornite dintr'un spirit limitat și lipsit radical de raționament. A porni la luptă contra unor legi de bază în materie economică, cu aceea a cererei și ofertei, fără a fi prevăzută și fără a avea materialul de rezistență necesar este un Donquichot-ism ridicol.

Și Anglia și America au fost obligate să se plece nevoilor comerțului lor, adoptând valoarea monedei lor la puținele de export ale fabricatelor. La noi se întâmplă pe dos. Deși mărfurile noastre, în majoritate, sunt peste paritatea mondială, noi vrem să impunem aceste prețuri și să ne jucăm cu leul ca broasca cu bou din poaste. Il vom ține umflat atât, încât va plesni. Este evident că o valută stabilă dar și sănătoasă ar fi idealul. Nu însă cu prime valutare, adică cu constințirea în parte a bursei negre, vei inspira încredere în moneda națională.

Ceace o Franță sau o Elveție își pot permite, cu zecile de miliarde aur în pinițele băncilor lor de emisiune, este greu de imitat, atata vreme cât țările străine care caută a dicta la noi, nu ne vor da un ajutor efectiv și desinteresat.

Toate aceste formule care se schimbă pe zi ce trece nu sunt decât rezultatul neînțelegerilor dintre ministrul de industrie și reprezentanții finanței noastre. Ori există o concepție sănătoasă, radicală, să zicem salvatoare și atunci jumătăți de măsuri, și transacții nu-și au rostul, sau nimeni nu știe precis ce trebuie făcut și atunci să aibă curajul să tragă consecințele cum le-a tras guvernul francez.

Numai că la noi interesul de partid este mult mai important ca cel național.

A sugruma pe producător, al pune în imposibilitate de a-și continua meseria prin stoarcerea cu orice metode a impozitelor, este a aduce cât de curând țara la sapă de lemn. Atata vreme cât acești bani nu vor fi folosiți din nou și aproape integral pentru reconstruirea tuturor acelor investițiuni producătoare, iar nu de la personal nu se va ajunge la nici un rezultat. Din ocrotitorul și repartizatorul imparțial, statul a devenit un azil de întreținuti pentru favorizii zilei.

Până ce generația, ce a început să se preocupe de treburile obștești, nu va reacționa energic, indicând, reclamând și cerând sancțiuni severe, contra tuturor proitorilor, ori de unde ar fi și până nu se vor impune ei însăși, prin muncă, cultură și capacitate, datoria noastră este să căutăm a înfrâna prăbușirea acestei țări dată pe mâini aproape inconștiente dacă nu criminale.

Între timp național-tărăniștii, continuă lanțul lor de intruniri și „Juminate” a maselor. Kilometri de vorbărie și beții de cuvinte. Din nici unul din discursurile fanteziste nu vedem însă un atac direct și zdrobitor la adresa guvernului, care își menține echilibrul din slăbiciunea adversarilor. Ei nu-și vor ceda locul decât atunci când vor isprăvi să se desființeze prin autofagie, nici unul dintre membrii partidului liberal fiind de acord cu vecinul său.

Cartelul mareșal Averescu-Gh. Brătianu a pornit și el la intruniri pentru a spulbera intrigile ce se făceau contra acestei colaborări și a arăta tuturor că acordul este perfect.

Ca o dovadă de unitatea de concepții din sânul guvernului și de independența lui aflăm că e abea ministrul de industrie a încheiat un acord comercial cu Germania, din ordin (extern) el va fi trecut la dosar, lăsând o rușine mai mult în trista lor guvernare.

Cronica externă

Deși în aparentă liniște se simte o fierbere surdă și o lucrătură dusă la exasperare, în culisele diplomatice.

Călătoria „de nunță” a generalului Goering atât la Sofia, cât la Buda-Pesta și chiar la Belgrad are de scop întâi împiedicarea adeziunii Bulgare la pactul balcanic, al doilea făgădueli și momeli Ungariei și eventual acorduri comerciale, de o cam dată cu Jugo-Slavia.

Aceleași scopuri se urmăreau și în România. De aceea aceste violente și categorice ofensive din partea Franței aci în țară și probabilele modificări dacă nu suspendări a acestei convenții. Germania are nevoie de materii prime și în același timp și de pietele noi pentru mărfurile ei. Este o luptă pentru existență, dreaptă și justificată, în contra căreia se luptă cu dreptul celui mai tare. Sunt milioace cari ar trebui să se renunțe pentru a nu avea pe conștiință eventuala turburare a păcii.

Mult mai deschis, dar și mai neîndreptățit a vorbit d. Gombos când a cerut dreptul pentru Ungaria să aibă o aviație egală cu cea a Miciei Antante și să i se recunoască oficial o reinarmare limitată pe hârtie, dar bine întelese nelimitată în oficial, aplicând metodele germane. Este o megalomanie, pe care nu s'ar fi permis-o dacă n'ar fi crezut că se poate sprijini pe ajutorul Germaniei. Dar experienta ce s'a făcut cu aceasta din urmă a deschis ochii lumii și faptul nu va mai fi reeditat. D. Titulescu a spus verde și categoric. El nu vorbea numai în numele României ci a Miciei Antante.

De remarcat răceala subită a Italiei față de Anglia și mai ales față de Lordul Eden. Acesta din urmă a susținut dreptul Ligei Națiunilor de a se amesteca în litigiile între membrii ei, și bazat pe acest drept a impus Italiei o meditațiune. Lucru absolut normal și care nu ar putea fi interpretat ca o lezare a autorității unui stat. Numai că Italia, înainte de sesiunea trecută a Ligei Națiunilor, declarase că nu va admite acest control și acum totuși a fost silită s'o primească sau să se retragă de la Geneva. În ultimul caz ar fi rămas izolată și situația ei mondială ar fi suferit o gravă atingere.

Noul guvern francez cu d. Buissca la presedinție și Cailleaux la finanțe e victoria capitalismului. Cu tot trecutul d-sale, acesta din urmă este o energie creatoare, care poate va reuși momentan să menție un echilibru în finanța Franței.

În curând primeneala guvernului englez și alegeri generale. Ele nu vor modifica întrun nimic politica ei externă, care a fost, este și va rămâne cea mai sănătoasă și cuminte dintre toate.

Ea nu cunoaște urii sau prietenii ei pe deasupra acestor sentimente trecătoare ea nu vede decât interesul ei și al Păcii, apăsând cu degetul când una când alta din fariurile cumpănei mondiale.

De secole a știut să se menție deasupra intrigilor mici și coborând din când în când din trunul lor de fildes cu un cuvânt sau un gest au îndrumat viitorul pe calea ce le convenea mai bine.

În Jugo-Slavia desi guvernul a avut „majorități zdrobitoare” guvernul va fi schimbat, pentru a preîntâmpina nemulțumiri eventuale șgomotoase.

În Statele Unite Camera Supremă de Justitie a decretat ca nelegale măsurile cerute de Roosevelt și votate de Camera. A-

ceasta în urma cererii unor armite industrii rebele. Și totuși făcând apel la conștiința naturii, ele vor fi aplicate. Este o dovadă că un om în care o imensă majoritate are deplină încredere, poate și trebuie adesea să se dezbrace de instituții perimate și să aplice acele metode tari și rezente pe cari le impune necesitatea de a salva țara.

Sub aparenta unei democrații totale ei este un autocrat cum ar trebui să le aibă toate țările cu echilibru instabil. Nimic nu place mai mult ca o energie atunci când este cinștită, creatoare și dreaptă.

În extremul Orient, cu răbdarea ce caracterizează aceste națiuni, Japonia pregătește din nou o mică anexiune sau protectorat care să înglobeze și o parte din teritoriul cuprins înăuntrul zidului chinezesc.

Turcia a început să reînarmeze Dardanelele. Făcând parte din pactul balcanic, acest lucru nu ne poate fi deocamdată nociv, iar Rusia fiind în termenii celui mai bun cu ea, nu s'a opus nici ea.

Iar dacă va reuși d-lui Titulescu să creeze și pactul mediteranean, ca și cel Dunărean, tot Miciei Antante so va datora o Pace într'adevăr durabilă, provocând o destindere atât în goana de înarmare cât și în supralicităta economică.

În Grecia se pregătesse tot mai mai precis și mai oficial restaurația cu fostul Rege George. O mare parte a discuțiilor au avut loc și la București cu ocazia congresului Balcanic.

În Elveția plebiscitul a notat un statu quo al situației actuale.

Austria a renunțat momentan la reintronarea unui Habsburg așteptând să vadă dacă se va putea încheia în curând pactul dunărean de pe urma căruia va fi liniștită în integritatea ei. Situația ei fiind mult mai mult în mâinile țării ce o înconjoară decât în crochetele ei forte.

C. CAPAGFA

Din Brăila Culturale

Activitatea culturală din orașul nostru progesează simțitor; săptămânal se organizează conferințe, la care publicul își găsește obolul cu destulă generozitate căci în majoritatea cazurilor calitatea conferințarului este decisivă și poate singura notă de atracție a publicului. Se aduc aici conferințarii consacrați G. Galaetion, Mino-vici, Iorga, Manoiilescu, Haret etc., căci auditoriul brăilean este extrem de pretentios și binevoitor.

De o primire alduroasă s'a bucurat Decanul Fac. de Drept din Iași d. Fl. Sion, care fiind invitatul Cere. stud. „N. Bălcăscu” a conferințat despre: *Dreptul la muncă* — considerațiuni juridice și sociologice asupra evoluției. În concluzie conferințarul a cerut că *Dreptul la muncă* să fie la apajul elementului autohton, prin stricte și superioara aplicare a legii care protejește muncă națională. Câtă deosebire între ce spun unii și ce se face de către cărmuitorii acestei țări.

BISERICESTI. — Urmăresc de multa vreme frumoasa și laudabila activitate culturalo-religioasă a bisericii „St. Paraschiva”, care prin strădania pr. paroh A. Constantinescu, a reușit în scurt timp să înființeze un cor bisericesc și să editeze o foaie lunară „Glas Bisericesc” care contribuie la ridicarea și luminaarea sufletului prin credință.

GRIG. D. TIBERIU